

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 8 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam prejeti, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele velja več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez tedenske vplačilne naročnine se ne esira. — Za oglasila se plačuje od petdesetopne petit-vrate po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni naj se izvolijo frankovati. — Reklame se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

Boj za Hrastnik.

(Od kranjsko-štajerske meje.)

Boj, ki ga vodimo zadnja leta z našim narodnim nasprotnikom, postaja od dne do dne ostrejši in hujši. Kakor rečeno, več let traja že ta boj, in ves ta čas stojimo Slovenci v ponižni defenzivi, mesto da bi pričeli z energično ofenzivo. Kaj smo storili ves ta čas? Branili in za silo smo se otepali sovražnih napadov, pisali neštevilne člankov v „Slovenski Narod“ (kojemu najlepša hvala za pomoč) i. dr., skušali s shodi in veseljami buditi naše ljudstvo, a zastoj! Uspehi so minimalni in momentani, pravih in istinitih pa nismo dosegli, nismo si pridobili točke, na katero bi se lahko upirali v prihodnje, da potisnemo nazaj prodirajočega sovraga. Vzrok: mlačnost, ki vlada med hrastniškimi Slovenci. In s čim naj preženemo to narodno spanje, kako naj zanaprej uspešneje delamo? — Treba bi bilo predvsem nekakega lokalnega narodnega sveta, ki bi pazil na vsak zahrbtni korak nemčurjev, ki bi gledal, da pariramo vsak nam namenjeni udarec in skrbel, da nas nakane nasprotnikov ne najdejo nepripravljenih, kot se je n. pr. to zgodilo pri akciji za nemško šolo, kjer nas je, smemo reči, rešil le en mož pogube. Ker že govorim tu o omenjeni akciji, naj omenim, da nevarnost še nikakor ni izključena. Da se zasiguramo, treba nam je misliti, kako jo paralelizujemo. Ena pot, ki vodi do tega, bi bila, omisliti si slovenski otroški vrtec. Zato bi bilo seveda treba nekaj žrtvovati, umestno pa bi bilo stopiti v dogovor s „Družbo sv. Cirila in Metoda“. — Poleg tega je treba društvo. Imamo jih dvoje: eno združuje narodno inteligenco, drugo je delavsko. Prvo zadošča povsem svoji nalogi, drugo nam, žal, ne izpolnjuje naš, ki smo jih stavili nanj. Upamo, da se to predruči! A premalo je še to: ustanoviti si moramo čitalnico, kak pevski zbor in — „Sokol“ naj

razprostre svoja krila v Hrastniku! To ni utopija, kakor se kaže na prvi pogled. Malo požrtvovalnosti in vztrajnosti, malo navdušenja in šlo bi! In ravno s Sokolom dobimo četico neustrašenih, zanesljivih in agilnih borilcev za narod, ki bodo stali vestno na braniku, čuvali in branili do smrti svoj rod. — In še nekaj moramo imeti. Dvoramo, kamor bi se sklicevali shodi, kjer bi naši izkušeni diletantje večkrat lahko pokazali svojo zmožnost. Ali ga ni narodnjaka, ki bi se upal to dovršiti? Ako pomislimo, da broji naš kraj 4—5 tisoč prebivalcev in da ni dosedaj še nobenih prostorov, kjer bi se lahko vršile večje veselice, moramo priznati, da bi ta denar ne bil riskiran. — Pojmo med ljudi, učimo, bodimo jih, da se zavedajo svoje narodnosti, da bodo začeli ljubiti in spoštovati svoj jezik, s tem primoramo tudi one kramarje, da se odločijo sem ali tja. Potem se tudi ne bodo prigodili več slučajji, kakor so se sedaj, ko so možje, ki smo jih imeli in so se kazali poštenjake in ki si polnijo svoje žepe le s slovenskimi novci, podpisavali mrtvaški list slovenskemu Hrastniku. Sramota jim! — Proč s samonemškimi in dvojezičnimi napisi na trgovinah, gostilnah i. dr., kojih mrgoli po Hrastniku, sicer pridemo z imeni! Hrastnik mora imeti tudi na zunanje slovensko lice! Idimo v boj, da rešimo Hrastnik, ki stoji ob robu propada, tujegarobstva. In tu apelujemo tudi na one, ki stoje ob strani ter resignirano in prezirljivo gledajo naš boj. Tudi to se mora že enkrat nehati!

Hrastniški narodnjaki.

Pismo iz Srbije.

Skupština. — Poslednja nota. — „Narod“. Črnogorska omladina.

Belgrad, 20. oktobra.

—ut. Navada — ne predpis — je taka, da vsako novo narodno skupštino otvori kralj s prestolno be-

sedu, v kateri se govori o notranji in o zunanji politiki Srbije. Misli, izražene v prestolnem govoru, ne morejo biti kraljeve, ker prestolni govor je program vlade in zato je podvržen vedno kritiki parlamentarne manjšine. Na prestolno besede odgovarja narodna skupština z adresno kralju, in predno se izdela adresa, so seveda dolgotrajne debate. Ravno zato, da se izogne tem debatam, je vlada letos opustila utrjeno navado, da otvarja zasedanje kralj s prestolno besedo in zato je pri otvoritvi letošnjega rednega zasedanja prečital ministrski predsednik N. Pašić samo suhoparen tozadeven kraljev reskript.

Ta se sedaj na različne načine komentira. Vlada trdi, da se z adresno debato samo trati dragocen čas, a opozicija je huda in pravi, da se vlada boji njene kritike. Resničnemu položaju ne odgovarja niti ena niti druga trditev popolnoma. Ni verjetno, da bi vlada ravno toliko računala s časom, a niti to ni istina, da bi se ona preveč bala kritike, ker tej takointako ne ubeži, ker dobi opozicija tudi pri proračunski razpravi dovolj priložnosti za kritiko. Istina bo na sredi: s predolgo adresno debato se res izgublja čas, pa tudi ostra kritika ni ravno prijetna, četudi ima vlada močno zaslombo v svoji sigurni večini.

Otvoritev skupštinskega zasedanja brez prestolne besede je bilo prvo iznenadenje, a drugo iznenadenje smo doživeli pri volitvi skupštinskega predsednika. Večino imajo v narodni skupščini zmerni radikali, in zato je bilo popolnoma umljivo, da bo tudi predsednik zmeren radikalec. Dosedaj je zavzemal to odlično mesto — ako so bili zmerni radikali v večini — Aca Stanojević, star parlamentarec, ki se je skrupulozno držal poslovnika in je bil vsled tega priljubljen tudi pri opoziciji. Hladnokrven je ta človek, ki bi cele dneve poslušal obstrukcijske govore in se ne bi pri tem čisto nič razburil. Kot

skupštinski predsednik ni bil A. Stanojević nikdar zagrižen strankar, nego popolnoma objektivni človek, ki strogo pazi, da se ne krši poslovnik — a on sam ga tudi ni kršil. V kratko: Aca Stanojević je bil vzor predsednika v popolnem pomenu te besede in zato smo bili vsi trdno prepričani, da bo tudi sedaj predsednik. In bil je izvoljen, ali ko je zavzel svoje mesto, se je na kratko zahvalil na zaupanju in odlikovanju, a takoj potem je izjavil, da mu zdravje ne dopušča, da bi predsedoval narodni skupščini. V vrstah opozicije in v časnikarski loži je izzvala ta izjava veliko iznenadenje, a ko je bil takoj potem izvoljen predsednikom g. Mika Popović, tudi zmeren radikalec, se je razvnela v časnikarski loži tako živahna in glasna debata o tem izrednem dogodku, da so v to ložo uprli svoje oči poslanci in publika na galerijah — narodna skupština je bila nekaj časa v časnikarski loži, kar so tolerantni poslanci brez ugovora dovolili!

In sedaj se kombinira. Najrazličnejše kombinacije se slišijo po kavarnah in čitajo v številnih belgradskih dnevnikih, ali od vseh teh kombinacij se moreta vzeti v resen pretres samo dve: ali je ta slučaj znamenje, da pade Pašić, ali pa zmerni radikali ne marajo strogo objektivnega Stanojevića, nego hočejo imeti za predsednika moža, ki se ne bi ravno preveč strogo držal poslovnika, kadar bi se morala pobijati eventualna obstrukcija opozicije. Med zmernimi radikali sta dve frakciji: Pašićeva in Vujićeva. Stanojević je intimus Pašićev, a Popović intimus Vujićev in fakt, da Pašićev intimus ni več predsednik in da je na njegovo prišel intimus Vujićev, si mnogi razlagajo s tem, da Pašić v kratkem odstopi, a na njegovo mesto da pride dr. Miša Vujić, poslanik na dunajskem dvoru. Po informacijah, ki sem jih dobil od zelo dobro poučenih oseb, sklepam in trdim s popolno go-

tovostjo, da Pašić ne odstopi, in da se izvolitev M. Popovića skupštinskim predsednikom nikakor ne sme smatrati kot poraz Pašićeve in zmaga Vujićeve frakcije v stranki zmernih radikalcev. Med obema tema frakcijama vlada popolno soglasje v vseh vprašanih in odstop Stanojevićev — samo po sebi se razume, da je njegovo sklicevanje na svoje zdravje samo izgovor — se more razlagati samo s tem, da hočejo imeti zmerni radikali za predsednika moža, ki bo znal energično nastopati v slučaju obstrukcije. Aca Stanojević ne bi mogel biti tako „energičen“, kakor bi vlada in njena večina želeli in zato je večina najprej formalno izvolila skupštinskim predsednikom njega, da se je mogel na tem odlikovanju zahvaliti in izgovoriti se s slabim zdravjem, a potem je — večina — izvolila predsednikom Miko Popovića, najboljšega svojega govornika, moža velikih sposobnosti, ki je pa tudi tako „energičen“, kakor vlada želi!

Vlada se je torej pripravila za obstrukcijo, ki je že gotova stvar, ker opozicija je zelo bojovito razpoložena. Narodna skupština bo letos prizorišče ostre borbe, polne ogorčenja in — netolerancije. Pretiravalo se bo z ene in z druge strani in to bo obetno oviralo uspešno delovanje narodne skupštine. A bolje, mnogo bolje bi bilo, da postanejo stranke medsebojno malo tolerantnejše, da je strankarska borba bolj stvarna in kritika objektivnejša!

* * *

Poslednja nota! Tako imenuje ministrski predsednik Nikola Pašić odgovor srbske vlade avstro-ogrskemu ministrstvu zunanjih zadev v zadevi ekonomskega konflikta. Te dni je to poslednjo srbsko noto izročil dr. M. Vujić, srbski poslanik na dunajskem dvoru, grofu Goluchowskemu, ki je noto takoj prečital in je izjavil, ko je videl, da srbska vlada čisto nič ni odnehala, da zelo obžaluje, da srbska

LISTEK.

Hrepenenje.

A. P. Rusič.

(Dalje.)

Zmračilo se je.

Njemu pa je bilo vedno laže. Sedaj je sanjal, in sanje so bile prijetne. Grel se je ob njih. Ni se bal, da bi se ne vzbudil nikoli več. Zakaj če bi se vzbudil, bi se čutil. „O Bog, samo sanje so bile.“

Brezbrizno je stopal po lužah in snegu, hlače so bile do kolena oblate, v obraz so se mu zaletavale snežinke, ki so se prav tako brez zmisla podile po zraku, kakor on po cesti.

Od daleč se se mu blestela svetilke, ko se je vračal, negotova svetloba brez kontur se je razlivala nad mestom, izgubljala se v mrko in neutolajljivo nebo. Šel je naravnost domov. Počasi se je vlekel po kamenih stopnicah navzgor. V drugem nadstropju je srečal deklo, ki je nesla škaf na glavi. Ko jo je zagledal, se je razveselil, prijel jo je za roko in jo pobožal po podbradku. Ona se je očito zelo čudila; strmele so njene oči in usta so se smehljala. A on ni

vedel, kaj bi ji rekel; zato jo je izpustil. Kmalu pa se je ujezil, ker je ni bil poljubil in postal je zopet mračen in nejevoljen.

Podstrežje je bilo mirno in mračno. V sobi se je temno svetilo okno in prižgal je luč. Usedel se je za mizo ter se napravil, da bi pisal prošnje..., a komaj se je dotaknil časopisa, se mu je zazdela stvar neumna in banalna in ulegel se je na posteljo.

Čez čas je prišla Filomena. Češ, dolgo že čakajo nanj z večerjo. Njene oči so se svetile v poltemi ne navadno; ko je stopila predenj, se ji je glas tresel in jezik se okorno zaletaval.

Ko je Seljak molčal, je malo postala in rekla odločno:

„Vi ste bolni!“

Seljak se je čutil.

„O-o-o! Bolan nisem,“ je odgovoril. Tudi njemu se je pričel glas tresti. Sam ni vedel zakaj. In dasi je čutil odpor proti tej ženski zelo razločno, je vendar ni poznal. Vsa ga je omamila; prvokrat je videl sedaj na njej neko ženskost, mehkoto, ki jo je imel rad, da bi se odpočil na njej.

Ona je menda to spoznala, zakaj

položila je svojo gorko roko na njegovo gorko čelo. On pa je mirno obstal... dasi ves prepojen neznan bojazni pred njo, je bil vendar pripravljen sedaj razgovoriti se z njo. Morda je bilo to genutje le želja, razgovoriti se sploh s kom, naj pride kdorkoli.

„Vaša glava je zelo vroča,“ je zatrdila.

„A v kljub temu sem zdrav.“

Zopet sta obmolnila in ni se hotela odpraviti iz sobe. Prišel je v zadrego. Sedaj je bil molk zanj mučen, neznosen. Premišljal je, kako bi začel razgovor s to žensko. V tem pa ga je prehitela ona.

„Mužana že zopet ni doma,“ je izpregovorila. Besedo „Mužan“ je izpregovorila, kakor bi imela v mislih kako tujo osebo, ne pa svojega moža.

„Torej sva sama?“ je pripomnil Seljak. Čudno se mu je zdelo to vprašanje. Kako pride na to? Kakor bi on lazil za to omoženo žensko. Tudi njej se je zdelo to vprašanje nenavadno, zakaj odprla je široko oči in se potem nasmehnila.

Nakrat se je Seljak vzdignil, približal se njenemu obrazu; bil je naenkrat ves navdušen za njo. Z

obema rokama jo je prijel za pas, jo vzdignil in se parkrat z njo zavrtel po sobi.

Bila je že davno noč in še sta sedela drug poleg drugega. Njun pogovor se je tikal Mužana, starca in njegovega denarja.

„Mužan je rekel, da smo norci vsi skupaj, ker mu nihče ne pobere tistih papirjev,“ je pripomnil Seljak.

Ona je nato molčala in se pritisnila k njemu.

„No?“

„Tako je rekel,“ je pritrdila komaj slišno.

Sedaj se mu je zdela Filomena dobra in pametna ženska. Kako drugačen bi pač bil, če bi imel poleg sebe vedno tako razumno ženo. Čutil je ta hip, kako osamljen je dolej taval po svetu... Sama tema je bila vsenaokoli. Pride ženska in prižge luč. Vse postane lepo in zanimljivo. Vidi stvari, ki jih preje niti opazil ni. A pri srcu mu je bilo sedaj še bolj tesno, zakaj zdelo se mu je, da vidi svoj cilj natančno. In tresel se je, ko je videl, da je ta cilj pravzaprav umazan in grd, prav tak, kakršno je bilo tisto nezno hrepenenje, ki ga je tako mučilo in mu trgalo razum in srce.

Zaspal je, in ko se je prebudil, ni bilo več Filomene v sobi. Prebudila ga je iz nemirnega spanja Mimica, ki je pela v sosedni sobi:

„O Marija, naša mati...“

Nedolžni otrok, si je mislil. Kako si lep in čist, kako smo umazani in grdi mi grešniki. Potem je planil kvišku. Med zidovjem je odmevalo starčevno vzdihovanje.

„Krr... krrrr...“

Poslušal je še dolgo, a ničesar več ni bilo čuti. Tudi glas Mimice je utihnil. Vse se je zavilo v smrtno tišino.

Tedaj je vzplamenelo staro hrepenenje z neodoljivo silo iznova. Kakor v sanjah je videl poleg sebe Filomeno, ki se je pritisnala k njemu. „Tako je rekel!“ Mužan je mrmral in vzklikal: „Norci smo vsi skupaj.“ Bič je žvižgal po njegovem hrbtu. „O Filomena, prizanesi, reši me pogube... Naprej!... bodoči knez...“

Mraz je bilo na hodniku in on je hotel gorkote. Temno je bilo podstrežje, a gorela je luč, ki jo je prižgala Filomena... Gladko je bilo njeno lice in roka njena močna... Naprej!“

(Konec prih.)

vlada nekih svojih zahtev — o nabavi orožja — noče opustiti. Rekel je tudi, da sporoči vsebine te note avstrijski in ogrski vladi, da se potem določi nadaljnje postopanje.

V Srbiji vsi dobro vedo, kako bo to nadaljnje postopanje Avstro-Ogrske. Tukaj vsi zelo dobro znajo, da na Dunaju ne morejo popustiti niti za las, ker smatrajo — četudi sedaj že sprevidijo, da so storili gorostasno napako — da bito bilo ponižanje Avstro-Ogrske.

In zato se v Srbiji živo dela dalje. Sicer se je že do sedaj storilo toliko, da Srbija od carinske vojne z Avstro-Ogrsko absolutno nobene škode ne bo imela, ker je srbski eksport že sedaj popolnoma osiguran, ali pri vsem tem se iščejo še vedno nova pota za eksport, ker čim več je trgov, tem bolje je. Prvi transport volov v Genovo se je obnesel sijajno, ker so bili volji takoj razprodani za boljše ceno kakor so se prodajali v Budimpešti, četudi so avstrijski agenti na vse mogoče načine intrigirali. Mnogi so se bali, da volji pri dolgi vožnji do Genove izgubijo preveč na teži, ali ta strah je bil neosnovan, ker so volji izgubili manj teže kakor pri vožnji v Budimpešti, to pa zato, ker so se v ladijah lahko hranili, kar je na železnici težje, ali pa skoraj nemogoče.

Ta prvi uspeh v Genovi je povzročil v Srbiji veliko veselje, a na Dunaju strah. Srbi sedaj vidijo, da se meso njihove živine tudi drugje rado je, ne samo v Budimpešti in na Dunaju — a to sprevidijo sedaj — na veliko svojo žalost — tudi dunajski politiki, ki so si domišljali, da Srbija propade v onem momentu, ko se zapre budimpeštanski in dunajski trg srbski živini.

Dunajsko časopisje ni več tako arogantno kakor je bilo v začetku trgovinskega konflikta. To časopisje nekani resignirano beleži srbske uspehe, a obenem se že pojavljajo glasovi: in kaj bo z našo industrijo? Posebno dunajski trgovski listi ne poznajo nobene sentimentalnosti več in zelo glasno vpijejo, da dela grof Goluchowski nerodnosti. A Srbija je vesela in se carinske vojne čisto nič ne boji! Eksport je osiguran — a za import je lahka stvar!

Goluchowski se je zmotil. Jezi se na Srbijo, ker stoji ne poti od Nemčije inspirirani avstrijski ekspanzivni politiki na Balkanu in hotel ji je zadati občuten udarec. Ali njegova slaba aristokratska roka ni dosegla Srbije, nego je udarila — Avstro-Ogrsko . . .

V Belgradu izhaja trinajst dnevnikov, ako nisem pri štetju katerega izpuštil. Tem trinajstim dnevnikom se je te dni pridružil štirinajsti „Narod“, ki ga je začel izdajati odličen srbski politik in časnikar, Jovan Gjaja, da v njem propagira idejo zedinjenja radikalne stranke. List je resen in dobro urejevan in tudi ideja, ki jo v njem zastopa Gjaja, je zelo lepa — samo malo je upanja na uspeh.

Preveliko je slepo sovraštvo, ki vlada med obema radikalnima strankama, da bi se mogli zediniti. Moglo bi se zgoditi edino to, da nastane nova, tretja radikalna stranka in ker Jovan Gjaja tega ne želi, ostane pojava „Naroda“ brez večjih posledic. V enem oziru je pa vendar dobro, da je „Narod“ začel izhajati. Ker je Gjaja enako prijateljsko razpoložen obema radikalnima strankama in ker je pošten, značajan mož, bo vsaj objektivno presojal delo vlade in njene večine in pretirane obtožbe samostojnih radikalcev reducirai na pravo mero. S tem doseže Gjaja morebiti tudi to, da postane borba med zmernimi in samostojnimi radikali kolikor toliko stvarnejša in načelna.

Lansko zimo so izdali mladi Črnogorci, ki študirajo na belgrajski univerzi, brošuro pod naslovom „Riječ (beseda) črnogorske omladine“. V tej brošuri so ostro obsodili srednjeveški sistem vladanja v Črni gori in korupcijo, ki tam cvete. Svobodoumna omladina zahteva v tej brošuri, da se Črna gora modernizira — in radi

tega so bili sedaj pozvani vsi podpisniki brošure na sodišče v Cetinje, da tam odgovarjajo radi razžalitve „knjaza-gospodara“ in vlade.

Stroga so črnogorska sodišča za politične „grešnike“ in zato so v Belgradu vsi svetovali mladim Črnogorcem, naj se pozivu ne odzovejo, a „Dnevni List“ je napisal celo članek, v katerem svetuje omladini, naj ostane v srbski prestolnici in naj se ne eksponira nevarnosti. Ali mladi Črnogorci ne poznajo strahu in so odšli včeraj korporativno na Cetinje, na zatožno klop, da branijo svoje prepričanje in da zanje tudi trpijo!

Ostro bodo kaznovani ti mladi ljudje. Ali nikjer se še ni dosegla svoboda brez žrtv. Hrabra in odločna črnogorska omladina to dobro ve in zato se hoče žrtvovati. Vsa čast vam, mladi vrli Črnogorci! Naj sliši vaša domovina gromko vašo besedo! Trpeti bode za to, ali imeli bode sladko zavest, da trpite za pošteno stvar!

Iz odseka za volilno reformo.

Dunaj, 22. oktobra. Posl. dr. Lückner se je skliceval na besede bivšega ministrskega predsednika princa Hohenlohe, ki je rekel, da se s § 42. (razdelitev volilnih okrajev pod varstvom dvetretjinske večine) doseže stalno varstvo mirnih razmer. Nadalje se je skliceval govornik, da dvetretjinska večina ni samo nemška zahteva, temuč se potegujejo zanjo tudi Poljaki. Končno je izjavil, da Nemci vztrajajo pri tej svoji zahtevi ne le v lastnem interesu, temuč tudi v interesu države (?).

Posl. Hruby je napovedal boj nasprotnikov dvetretjinskega varstva v zbornici in izven nje, tako da nastane velika nevarnost za celo volilno reformo. Po njegovem mnenju bi se dal doseči kompromis le na temelju določb nemškega državnozbornskega volilnega reda, ki določa perijodične revizije glede razdelitve in števila mandatov. Nadalje je izjavil, da ne more prav nič vplivati na češka ministra to, kako stališče zavzemajo češke stranke napram § 42. Nemcem pa dvetretjinska večina tudi ne bo prinesla političnega varstva. V dosedaj stalnih razmer je treba lastne moči, in načelo dostojnosti ter pravičnosti.

Posl. Stein je napovedal, da bodo Vsenemci pri drugem branju z vso odločnostjo nastopili proti volilni reformi iz čistih (?) narodnih vzrokov. Pri tem pa Vsenemci z vso odločnostjo odklanjajo pomoč nemških strank.

V popoldanski seji je govoril dve uri posl. Zazvorka. Povedal je, da ima njegova stranka nalog, vreči volilno reformo, kakor brž je v njej dvetretjinska večina. Potem je polemizoval z nemškimi predgovorniki ter izjavil, da Čehi ne zahtevajo drugega kakor enakopravnost. Večina češkega deželnega zbora misli le na to, kako bi Nemcem ne dala povoda za pritožbe. Ako se sprejme dvetretjinsko varstvo, je mirni razvoj razmer izključen.

Jutri bo zopet seja.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 22. oktobra. Danes je imel ministrski predsednik skoraj ves dan konference z nemški člani volilnega odseka, da bi jih pridobil za svoj kompromisni predlog. Nemške stranke zahtevajo, da mora biti navzočih več kot 340 poslancev, ako se hoče sklepati o kaki spremembi volilnega reda. Tudi Poljaki niso zadovoljni z vladnim predlogom ter zahtevajo za Galicijo dvetretjinsko večino. Vključ temu upa vlada, da dobi za svoj kompromisni predlog večino v odseku, tako, da bo mogoče v sredo glasovati o 42., t. j. zadnjem paragrafu volilne reforme. Nemci so ministrskemu predsedniku očitno povedali, da se gre njim le za take določbe, s katerimi si za večne čase zagotove takozvano posestno stanje. Ako se tako varstvo dobi na drug način, kakor pa z dvetretjinsko večino, so Nemci tudi zadovoljni. Ako tedaj določi vladni kompromisni predlog tako pogojno število poslan-

cev, da zbornica ne bo mogla veljavno sklepati o spremembi volilne reforme, kakor hitro se nemški poslanci absentirajo, bodo vse nemške stranke za tak predlog takoj glasovale.

Kriza v ministrstvu zunanjih zadev.

Dunaj, 22. oktobra. Grof Goluchowski še vedno vodi vse posle ministrstva zunanjih zadev. Ako se glede naslednika pojavijo težkoče, prevzame začasno posle ministrstva zunanjih zadev skupni finančni minister baron Burian. Prihodnje dni sprejme vladar v avdijenci razne državnike. Tudi grofa Goluchowskega še zasliši o rešitvi krize. Imena kandidatov se množe z vsakim dnem. Najnovejši kandidat je princ Fran Liechtenstein, bivši poslanik v Petrogradu, ki je moral odstopiti ravno zaradi Goluchowskega. Tudi grof Lützow, poslanik v Rimu, ima baje mnogo upanja. Oficijozno glasilo zunanjega ministrstva izjavlja, da so vse to le ugibanja.

Hrvatski delegati v budapeštanskem parlamentu.

Budimpešta, 22. oktobra. Zbornica je nadaljevala razpravo o predlogi trgovinskega ministra za pospeševanje industrije. Posl. Lengyel je kritikoval, da hrvaški minister ni pravočasno napovedal pritožbe Hrvatov proti predlogi. Ako se sedaj ne ugotovi hrvaškim pritožbam, nastalo bo na Hrvaškem ogorčenje, ki bo kalilo lepo razmerje, ki je zavladovalo zadnje čase med Ogrsko in Hrvaško. Ministru Josipoviču je očitno, da se obnaša preveč zaspano, a moral bi bolj živahno nastopati za koristi svoje domovine. — Posl. dr. Pero Magdić je govoril hrvaško ter zahteval, naj se vladne predloge, ki se tičejo Hrvaške, izroče hrvaškemu poslancem v hrvaščini. Minister Kossuth je odgovoril v imenu vlade, da se taki zahtevi ne bo nikoli ugodilo, ker je za hrvaške delegate že dovolj ako smejo hrvaško govoriti. Vladne predloge, ki se tičejo tudi Hrvaške, pa se itak izroče tedne poprej banu in hrvaški vladi, da se sporazumno sestavi.

Carinski konflikt med Srbijo in Avstrijo.

Belgrad, 22. oktobra. V današnji seji skupščine se je nadaljevala debata o odgovoru ministrskega predsednika Pašića na interpelacijo poslanca Kosovljanina v zadevi trgovinskih pogajanj z Avstrijo. Bivši gospodarski minister Drašković je rekel, da je nepravilna zahteva Avstro-Ogrske spravila Srbijo v težaven položaj. Toda v tolažbo ji je, da stoji na strani Srbije skupščina, javno mnenje Srbije in cele Evrope in končno tudi viteška Ogrska. Vladi je očitno, da je s podaljšanjem modusa vivendi položaj poslabšala. — Ministrski predsednik Pašić in finančni minister Paču sta zagovarjala vlado. Slednji je povedal, da mu je minister grof Goluchowski osebno rekel, da Srbija ne dobi trgovinske pogodbe, ako ne izroči svojih državnih dobav do gotove svote avstro-ogrski industriji. Nato se je srbska vlada odločila, da izroči avstro-ogrski industriji 26 milijonov zaslužka, s čimer pa Avstrija še ni bila zadovoljna. Paču je izjavil, da sta tudi dosedanja trgovinski pogodbi, ki ju je sklenila Avstrija s Srbijo, merili na to, da preprečita v Srbiji gospodarski razvoj.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 22. oktobra. Predsednik ministrskega sveta je izdal na vse gubernatorje okrožnico, v kateri se jim naroča, naj čimprej sestavijo imenike oseb, ki imajo volilno pravico za državno durno. Najpoznejše do 3. decembra morajo biti volilni imeniki razglašeni. — Ker je vsled tega nastalo mnenje, da se duma pred določenim časom skliče, je povedal ministrski predsednik dopisniku „Novoja Vremja“, da se duma sestane nepreklicno dne 4. marca 1907.

Odesa, 22. oktobra. V Jelisavetpolu je nekdo vrigel bombo v orož-

niško vojašnico. Trije orožniki so bili ubiti, dva pa ranjena.

Varšava, 22. oktobra. V Juzovki so roparji napadli blagajnika rudnika Kamenskoje ter mu vzeli 10.000 rubljev.

Ministrska kriza na Francoskem.

Pariz, 22. oktobra. Clémenteau je ponudil finančno ministrstvo Caillauxu, ki ga je tudi prevzel. Vojno ministrstvo izroči generalu Picquardu ter mu dodeli civilnega državnega tajnika.

Dopisi.

Iz Idrije. Med idrijskimi novicami poroča sobotni „Slovenec“ v notici „Nov dijaški list“, da je upravnništvo „Slovenskega Naroda“ prepustilo nekemu idrijskemu dijaku „Slovenski Narod“ za 1 K na mesec ter koncem notice dostavlja: „Če je to res, kako daleč smo že.“ Kakor je neumna, tako je zlobna ta notica. „Slovenec“ je napredne dijake že večkrat denunciral, a zato še menda ne, ker jim je upravnništvo kaknega političnega lista znižalo naročnino, le idrijska črna svojat hoče tudi v tem umazanem delu prednjačiti. Zlodejskim veseljem upajo, da bo šolska oblast uvedla preiskavo proti dijaku, ki je bil toli drzen, da si je naročil napredni politični list, ne da bi bil preje ponižno vprašal pri Oswaldu, kakšen list sme naročiti. Oswald bi bil takoj pripravljen postreči šolski oblasti s polnim imenom dotičnega dijaka, kateremu se mora po načelih naših katoliških podivjancev uničiti eksistenca, ker je storil neopustni greh, da se je naročil na napredni list. Fej posvečenim škodoželjnejšem! Ker se je dijak od upravnništva „Slovenskega Naroda“ znižala naročnina za list, zato smo po mnenju črnega bandita že daleč dospeli. O sveta nesramnost! Tako zdihuje dopisnik lista, ki je najobskurnejši list med slovenskimi časniki, kojega urednike nazivajo celo izvenkranski klerikalci za pobesnele časnikarje. In zato naj bo „Narod“ dijaški list, ker ga je en sam dijak naročil! Hipoteza vredna Oswalda!

Iz Žabnice. Naša vas je toliko srečna, da ima župnika, ki ima vsaj eno izmed „boljših“ škofovih lastnosti, namreč njegova bisaga je vedno prazna. Bridko smo se motili, ko smo pri ustanovitvi fare zbirali denar, upajoč, da bomo imeli potem vsaj mir pred večno biro. Toda človek obrača, Bog pa obrne. Dokler je služboval naš prvi župnik, nas je res pustil v miru in se ni zmenil za tistih par kron, ki so mu primanjkovala do določenega mu letnega dohodka. Komaj pa je prišel naš sedanjí župnik, ki je, kakor smo že omenili, vredn posnemovalc svojega nadpastirja, kar se tiče načina izsesavanja kmetskega ljudstva, je začel takoj pobirati biro od pšenice in ajde, kot nadomestilo za primanjkljaj. Seveda bira mu prinese desetkrat toliko v nenasitni žep, kakor znaša dotični primanjkljaj. Zaradi tega se tudi ni prav nič brigal za poziv svojih faranov, naj jim naznani vsoto, ki še primanjkuje, da mu jo potem prostovoljno doplačajo. — Sicer si pa prav lahko razlagamo, zakaj potrebuje župnik toliko več denarja, kot njegov predhodnik, — v gostilno ima namreč prav blizu. Upamo, da je bilo to letos zadnjič, sicer bomo prisiljeni se o tem kje drugje bolj natančno pogovoriti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. oktobra.

— Zadrúzna zveza v Ljubljani

pošilja že zopet raznim zadrugam vabila, da naj pristopijo k njej. Vsakemu, ki količakaj pozna to klerikalno organizacijo, mora biti jasno, zakaj dela „Zadrúzna zveza“ tako reklamo zase in zakaj se tako trudi, da bi pridobila še nekaj zadrug pod svoje okrilje. Ljubljanska klerikalna organizacija dobiva leto za letom primeroma jako veliko državno podporo, ima pa v razmerju s to podporo relativno jako malo uspeha, oziroma ne more se izkazati v ministrstvu ne s primernim delovanjem ne s primernim številom zadrug, dasi podrgne skupaj vse, kar ima zadrúžno ime. Na letošnjem prvem avstrijskem zadrúžnem shodu se je izkazala sicer, da ima precej zadrug, toda, ako se pogleda, kaj so te zadrúge in ako se pozna te zadrúge, se dobi pa drugačen vtisk. Škoda je le, da ministrski svetnik g. dr. Ertl veliko premalo pozna naše razmere in pa razne konsume, rajfajznovke, kmečke zadrúge i. t. d., s katerimi se je doseglo sicer veliko

število, a kvaliteta je drugo vprašanje; zadrúzna zveza ima 149 rajfajzenovk in le deset navadnih posojilnic, pač pa 36 konsumov. Ako bi Zadrúzna zveza bila vstanu izdrževati se s svojo lastno močjo, bi ji pač nihče ne mogel odrekati pravice obstoja; in če naposled tudi agitira za to, da pristopijo k nji razne zadrúge, bi bila to nekaka stvar konkurence in včasih celo dobro, ako imamo dva slična zavoda, ker nam je znano, da smo v malem in velikem vedno enaki, to je, da smo sami s seboj nezadovoljni, le s tujcem potrpiamo, da se nam domača reč kmalu zameri in potem preminjamo; v tem slučaju je dobro, da imamo tudi domač konkurenčen zavod. S tem pa ni še rečeno, da bi morala drug drugemu delati umazano konkurenco; tega se mora sramovati najmanjši branjevec, ne pa zavod, ki ima statinad denarnimi zavodi! Toda vsa stvar pa dobi drugo lice, ako se taka organizacija žirira za nekako splošno slovensko, kakor nekako zastopstvo vsega slovenskega zadrúžništva in, da kot taka vleče državno podporo za svoje strankarske namene; podporo, ki je namenjena celokupnosti slovenskega zadrúžništva, ne pa posameznim strankam oziroma posamezni stranki, ki izkorišča zadrúžništvo v politične svrhe in politiko zopet in sicer zakotno politiko pa za svoje sebične namene. Da more Zadrúzna zveza, ki je brez državne podpore pasivna, shajati, morajo biti poslanci S. L. S. ponižni sluge vlade, morajo, kakor božji volki molčati, ko se gre za naše največje pravice, smejo le z dovoljenjem knezoškofijske advokature govoriti cenzurirane govore in morajo na isti komando izdajati svoj lastni narod, svoje lastne interese, ako jih sploh poznajo. Te dni smo čuli od neke osebe, ki ima precej vpogleda v klerikalno zadrúžno organizacijo in pa v organizacijo S. L. S., da je bil dr. Šušteršič primoran žrtvovati koroške Slovence, ako je hotel, da se mu nadalje zagotovi državna podpora, ki se utegne še povečati. Kaj mora torej naš ubogi narod prenesti, kaj žrtvovati radi zgrešene strankarske narodnogospodarske organizacije. Ako bi možje, ki sedijo v odborih raznih posojilnic in konsumov, vedeli, kaj delajo njihovi zaščitniki, ko bi vedeli, da tudi oni pomagajo ropati obmejne Slovence njihovih najsvetejših pravic, da oni pomagajo brusiti meč, s katerim se bo zadal smrtni udarec našemu milemu narodu v ravno oni deželi, kjer je tekla njegova zibelka, da oni podpirajo izdajalsko stvar s tem, da so v taki zvezi, s tem, da množijo število zadrug, da jim potem vlada tem raje daje podporo, bi menda pač ne ostali več dolgo v taki zvezi, ako imajo le še malo čuta časti in ponosa. Pa še z narodnogospodarskega stališča je vsa reč obsojanja vredna. Zadrúzna zveza vsiljuje svoje delovanje in sili ustanovitve novih zavodov, bodisi rajfajzenovk ali pa družih zadrug, le da ima večje število, ne pomisli pa nihče, ali je to potrebno ali ne. Mi nikdar nismo bili proti temu, da se ustanovi denaren zavod tam, kjer je potreben; greh je ne napraviti ga, če je potreba, ali še večji greh je napraviti ga, ako ni potreben. Predaleč bi zašli, ako bi hoteli navajati vse vzroke za to trditev; navesti pa hočemo enega, ki ga je Zadrúzna zveza sama poskusila. Pred par leti je klerikalna organizacija kar trepetala od veselja, ako se ji je posrečilo pregovoriti v kakem kraju par oseb, ki so ustanovile konsumno društvo. Takoj je bila z vsemi potrebnimi sredstvi pri rokah in v najkrajšem času je konsum posloval; žugali so, da bodo celo deželo preplavili s konsumi in tako narodne trgovce prisilili, da pojdejo v Kanoso, ako jih prej vrag ne vzame, kar bi jim bilo še ljubše; sedaj pa mislijo gg. okrog Zadrúzne zveze popolnoma drugače. Konsumi so jim obležali v želodec. In kjer je kak konsum zmrazil, je tudi „vera“ pričela pešati, ko je kmet videl, da mora plačevati za duhovsko trgovsko nevednost, oziroma pričel je pešati vpliv duhov-

ščine, kajti vera je pri celi organizaciji postranska stvar. Vse kaj drugega pa so posojilnice. Kmet ima posojilnico doma v vasi, vsi ga poznajo, dobi hitro posojilo in pomagano mu je; ker so pa odborniki tudi iz vasi, lahko kontrolirajo sosedu, da ne zapravlja i. t. d.; tako v teoriji, v praksi pa je drugače. Ker se posojilo lažje dobi, jih tudi več ponj pride, s tem pa se je že omajal princip: brani se dolga, princip katerega bi se moral vsak posestnik, ki živi edino le od kmetije, držati do skrajnosti. Temu sledi, da se zadolži cela vas in ker so vsi zadolženi, si iz tega nihče nič ne stori. Morala je že padla. Zavod sam nima vlog, treba je dobivati denar iz „centrale“, tej pa je treba točno plačevati obresti. A pridejo še druge potrebe, denarja ni in zopet se zadolži drug za drugim, a sedaj pri kakem oddaljenem denarnem zavodu in sicer na vknjižbo in ne več na nevknjiženo zadolžnico; tako se gre polagoma naprej v dolge in naposled pride dan plačila — dan katastrofe za rajfajzenovke in posestnike. Te bridke skušnje sicer še niso obiskale mnogih rajfajzenovk v naših krajih, ker so šele malo časa v življenju in dobro poslušajo, kjer res so bile potrebne. Toda z ustanovitvijo prevelikega števila, kakor se sedaj sistematično postopa, pride tudi do tega. Takrat sicer ne bodo mogli kmetije tožiti, da jim je duhovnik uničil njih premoženje, vsaj direktno ne, alineposrednopa so vendar le krivi; pomisliti bi morali na izrek: „ne pelji nas v skušnjavo!“ Kakor je krčma skušnjava za pijanca, godba za plesalca, tako je tudi rajfajzenovka v vasi za kmeta. Potem pa še nekaj: Koliko imamo po deželi sposobnih ljudi za knjigovodstvo, za posojilnično poslovanje, za sklepanje računov? In kaj so posledice vsega tega? Zadržana zveza sama v centrali nima zmognih ali vsaj posebej zmognih uradnikov ne, kaj pa šele po deželi, kjer niti ne zaupanje ne pride do veljave, ker se nihče ne upa misliti, da g. kaplan ne zna vsega, da bi ga vsaj opazovali pri delu in morebiti instinktivno prišli do kake dobre ideje ali pa prišli na kako hibo. Ako bi ustanavljali rajfajzenovke tako, kakor so bile mišljene in tudi tako poslovale in da bi bilo dotično občinstvo tudi za to vzgojeno, no, potem bi še ne rekli nič, ako bi imeli tudi v sleherni vasi eno, tako pa je to ustanavljanje le grobokop narodnega gospodarstva in bo naše ljudstvo privedlo v duševno in materialno odvisnost in pogubo. Star pregovor pravi: „Kar je preveč, je preveč!“ Ako bi vse to, vsa ta febrilna delavnost izvirala iz prave ljubezni do bližnjega, do slovenskega občinstva, ako bi vse to ne imelo cerkveno-političnega ozadja in pa osebnih interesov, bi marsikdo vsaj dobro voljo teh ljudi priznal; ker pa vemo, da se izvestnim gg. gre edino le zato, da si na tak način podjarmijo izbegani narod in ga potem, če je treba, prodajo za skledico leče, se pač ne moremo zdržati, da ne bi rekli, posebno sedaj, ko je S. L. S. pokazala, kako misli o postulatih obmejnih Slovencev in zakaj se porabi državna podpora; da je tako postopanje narodnogospodarska sleparija! (Zumparija bi menda tudi ne bilo odveč.) Zapeljivati ljudi v posle, ki jih ne umejo, siliti jih, da jim delajo štafažo, potem pa izdajati najvažnejše točke našega ozemlja, in vse to edino le radi tega, da se enemu polni žep, drugemu pa poje slava, ne, kaj takega bi še rajniki Dežman ne bil storil! Taka podjetja torej podpira vlada, inžv dosego podpore takih korporacij so se morali žrtvovati koruški Slovenci! Komur to ni dovolj, kdor se nad takim postopanjem ne zgraža, pač nima čuta ne za narod svoj, ne za samoohrano in ne za dostojnost človeško.

— **Za okrajnega glavarja v Ptuj** ne pride vitez Madejský, ki služi sedaj v prezidiju naučnega ministrstva, marveč višji komisar pl. Prah, ki vodi sedaj okrajno glavarstvo v Celju. Ko bo imenovan novi glavar za Celje, pride Prah takoj v Ptuj za stalnega okrajnega gla-

— **Zboljšanje plač davčnim eks ekutorjem.** Vsled cesarjevega pooblaščenja je finančni minister z veljavo 1. oktobra t. l. uredil plače davčnim izterjevalcem tako, da se zvišajo za 100 kron, vrhutega se ustanovi za 25 let službujoče osmi službeni razred z najvišjo plačo 1600 kron.

— **Iz politične službe.** Ludvik Šimek, avskultant pri deželnem sodišču v Brnu, pride kot konceptni praktikant k tukajšnjim političnim oblastvom.

— **Iz davčne službe.** Davčni kontrolor g. Vincencij Nedeljko v Višnji gori je kot davčni oficijal premeščen k okrajnemu glavarstvu v Ljubljani.

— **Šolska vest.** Absolvirana učiteljska kandidatinja gdč. Ana Bizjak je nameščena začasno v Sostrem.

— **Sramujejo se svojega sobrata!** Včeraj popoldne je težkih korakov prikrival po Stritarjevih ulicah star duhovnik; peza let mu je uklonila hrbet, na glavi je imel „staroverski“ cilindar iz prve polovice preteklega stoletja, izpod klobuka so se mu usipali na tilnik dolgi sivi lasje, zavil je bil v dolg, rjav, ves oguljen havelok, pod pazduho je pa nesel veliko rjavo torbo, podobno obsežni solni vreči. Elegantno, moderno oblečen starček ni bil, zdelo se je nam celo, kakor da bi zrl v njem preostanek, relikvij iz davno, davno že preteklo dobe. A vendar je bil častitljiv ta staro-duhovnik z dolgimi, do ram segajočimi sivimi lasmi, starodobnim cilindrom na glavi in z visokimi škornji! Čast, spoštovanje starosti, veli nauk, ki so ga poznali že stari Grki in Rimljani! Ljubljanski „lemenatarji“ pa, kakor se zdi, ne poznajo tega nauka. Srečali so na frančiškanskem mostu starčka, svojega duhovnega sobrata, a nikdo ga ni, kakor bi se spodobilo, spoštljivo pozdravil, nego rogali so se mu in smejali. In ko jih je starček sam pozdravil, se nobenemu izmed fantalinov ni zdelo vredno, odzdraviti in dvigniti ne baš moderni cilindar. Zeleni fantiči, ki so morda jedva vlezli v „lemenat“, se sramujejo duhovnika, ker je njegova sutana oguljena, ker nosi visoke škornje in mu pokriva glavo staroverski cilindar! Lepa vzgoja je to, gospod Bonaventura! In vendar bi bil morda zaničevani starček-duhovnik, ki ga je včeraj kohorta bodočih božjih namestnikov tako junaško prezrla, bolj vreden časti in spoštovanja, kakor marsikateri, pred katerim se ti mladiči sicer valjajo v blatu na trebuhu! Ali ni to res, gospod Anton Bonaventura? Da, da, oni starček ima oguljeno suknjo, ker ni gulil naroda, drugi pa nosijo krasne sutane in bleščeče klobuke, ker pijo narodu kri in mozeg in prešajo iz njega zadnji vinar!

— **„Naša zveza“.** Odbor opozarja na društveni sestanek, ki bode jutri, dne 24. t. m. v hotelu „Ilirija“. Začetek ob 8. uri zvečer. Gostje dobro došli.

— **Izreden občni zbor „Glasbene Matice“** se je vršil snodi v dvorani „Glasbene Matice“. Na dnevnem redu sta bili dve točki: 1. Ali občni zbor ukaže, da se umakne tožba za ugotovitev resničnosti terjatve „Glasbene Matice“ proti konkurzni masi tvrde J. Lozar? 2. Volitev dveh revizorjev. Zborovanje je otvoril predsednik g. prof. Stritof, ki je pozdravil navzoče in naznanil dnevni red. Govoril je nato k prvi točki dnevnega reda. Trgovina J. Lozar je prišla v konkurz. Ker je pokojni Lozar sam priznal, da je defraudiral pri „Glasbeni Matici“, priglasila je ta svojo terjatve h konkurzu, a sodišče je ta priglasilo odbilo. Odbor je vložil na to tožbo na ugotovitev resničnosti terjatve „Mat.“ proti konkurzni masi J. Lozar. Tu pa so se oglašili nakateri člani „Matični“, in nejevoljno zatrjevali, da hoče „Matica“ s svojo tožbo Lozarjevo rodbino pripraviti v revščino. Temu pa ni tako, ker konkurzna masa J. Lozar in rodbina Lozar sta dve različnosti in če je vložena tožba proti prvi, ne tangira kar prav nič Lozarjeve rodbine. Vendar odbor noče v tem oziru vzeti nobene odgovornosti nase, zato je sklican občni zbor, ki naj odloči v tej stvari in prevzame odgovornost zanj. Nato je g. dr. Ravnihar kot pravi zastopnik „Glasbene Matice“ navajal nagibe, ki so privedli odbor do tega, da je vložil tožbo. Lozar je poveril 14.452 K 55 h „Glasbeni Matici“ in njenemu pevskemu zboru. To se je dalo dognati iz knjig. Ko je govornik vložil tožbo, so se oglašili zlasti tisti ljudje, ki le oddalec gledajo „Glasbeno Matico“ ter njeno saniranje. Da se je tožba vložila, so sledeči nagibi: 1. primanjkljaj je resničen, 2. Lozar je umrl brez premoženja, 3. Lozar je vodil trgovino samostojno in imel popolnoma na razpolago dohodke in stro-

ške. Ta trgovina je bila že tri leta pasivna, kar je razvidno iz pravnih in eksekucijskih aktov. Vzdrževala se je umetno s tujim denarjem, in sicer z onim „Glasbene Matice“. To potrjujejo datumi, ko je jemal Lozar denar pri „Glasbeni Matici“ in oni, ko je plačeval upnike, ki so ga rubili. Sicer pa potrjuje Lozar sam v pismih, da je porabil denar v prid trgovine. Govornik je povedal, da je restringiral tožbeni zahtevek na 10.000 kron in po njegovem mnenju tožba ne bo brez uspeha. Odbor je vezan, da sanira primanjkljaj, in če ve, da ima kaj dobiti, mora storiti vse primerne korake. Vsled tega je ta tožba opravičena. Poudariti se pa mora še enkrat, da ni naperjena protirodbini Lozarjevi. Konkurnza masa ni njena last, ampak last upnikov, ki so razne židovske tvrdke in te so tožene. V slučaju kake poravnave med upniki in rodbino Lozarjevo pa „Glasbena Matica“ gotovo ne bo kruto in strogo postopala, ampak bo kolikor mogoče popustljiva. Zato predlaga govornik, da občni zbor odobri odborov sklep, da se je vložila tožba na ugotovitev terjatve „Glasbene Matice“ proti konkurzni masi J. Lozar. Nato se je razvila kratka debata, v katero so posegli gg. dr. Švigelj, Milčinski in Ravnihar. Konkurnzega premoženja je 14.000 K, „Glasbena Matica“ bi dobila 1000 K, to je 10 odstotkov, če prodere s svojo tožbo. Stroški bi znašali 500 K, če bi se stvar gnala do zadnje instance in če „Gl. Matica“ propade jo bo teh 500 K občutno bolelo. G. predsednik je dal nato na glasovanje sledeče vprašanje: Kdo je za to, da se tožba brezpogojno umakne? Ker se ni oglašil nihče, dal je na glasovanje sledeči predlog gospoda dr. Ravniharja: Občni zbor odobri odborov sklep, s katerim se je vložila tožba na ugotovitev resničnosti terjatve „Glasbene Matice“ proti konkurzni masi tvrde J. Lozar s pristavkom, da se po ustnem razglasu I. sodbi ali po zadnji ustni razpravi na I. instanci predloži stvar zopetnemu občnemu zboru, katerega mora odbor takoj sklicati. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Ker sta na zadnjem občnem zboru izvoljena revizorja gg. Juh in Reich odločno izjavila, da na noben način ne sprejmeta te funkcije, je dobil odbor gg. Colnarja Janka in Ivana Splichala, ki sta obljubila, da sprejmeta ta posel. Se je soglasno sprejelo. S tem je bil končan ta občni zbor.

— **V zimskih tečajih za stavbinske obrtnike na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani** se začne letos tudi pouk v slovenščini in nemščini in v poslovnih sestavkih. Poučeval bo strokovni učitelj na tem zavodu, g. H. Podkrajšek.

— **Valvazorjev portret**, ki je razstavljen v Bambergovi knjigotrdnici na Kongresnem trgu, je proizvod domače umetnosti v popolnoma drugem žanru, kot smo jih vajeni od naših mlajših slikarjev. Naši umetniki se običajno gibljejo v pokrajini ali ilustraciji, portret slikajo navadno le po naročilu. Akademski slikar g. Fran Tratnik pa se je podal s to sliko na zgodovinsko polje ter naslikal podobno slavnega kranskega historika, barona Bajkarda Valvazorja, čigar spomenik imamo že v Ljubljani. Tratnikov Valvazor ima sicer nekaj modernih potez, vendar pa je cel umotvor, prilagojen sujetu; barve, dasi so izrazite, so vendar umerjene, da upliva obraz Valvazorjev, ki je jako karakterističen, čisto samostojno. Kompozicija je enotna, zagrinjal in sklad knjig stopa v ozadje ter je značilna in primerna štafaža vitežkemu, jeklenemu oklepu in starinskemu naslanjaču, na katerem sedi baron, ki se mu vije preko pasu in čez spodnjo laket rdeč plašč, v rokah pa drži pergament: „Die Ehre des Herzogtums Krain.“ Slika je skozinsko umetniško delo in priča, da je Tratnik zmogel dobro naslikati tudi zgodovinski portret.

— **Nemški učitelj, ki ne pozna postav.** V Domžalah so imeli Tirolci dolgo vrsto let v najemu občinski ov. Vsled raznega drezanja so se Slovenci zganili toliko, da je prešel v slovenske roke. Nemce pa to strašno peče in ne morejo pozabiti, kako prijetno je bilo svoj čas v tem lovišču, zato tuintam kdo uide s puško v revir in skrivaj lovi. Tak je tudi domžalski nemški učitelj Witzani, katerega je sedanjí zakupnik našel te dni v svojem lovišču. Modri vzgojitelj nemške mladine se bo zagovarjal pred sodiščem.

— **Sad — sv. misijona.** V Košani na Krasu imajo sv. misijon, katerega se je udeležil tudi precej pošten mož. Sveti nauki so tako ogreli moža, da je šel po končanem opravilu v tamošnje krčme, kjer se ga je v interesu sv. vere tako nasrkal, da bi bil kmalu dušo vzdihnil. Pobil se je tako neusmiljeno, da se mu znaki in rane po glavi in krog oči gotovo v par mesecih ne zaližejo.

Tudi to je uspeh — misijona, da se kri v krčmah zanj prelije. Prosit!

— **Nasilen postajenačelnik.** Pred nekaj dnevi smo pod tem naslovom prinesli po „Gorici“ notico, kako je postajenačelnik v St. Petru na vipavski železnici grdo ravnal z nekim Miho Kovačičem. Ta postajenačelnik je pa poslal imenovanemu listu v tej zadevi originalen popravek, ki dokazuje, kako ljudje se nastavljajo v slovenskih krajih, ljudi, ki so zmogni slovenščine, da se bogu smili in vragu gnusi. Ta popravek je vreden, da ga tudi mi ponatisemo. Slove tako-le: „Slavno Uredništvo! Pod notico v vašem listu Nasilen postajenačelnik zahtevam v zmislu Zakona tiskovnika po Paragrafu 19 da priobčite resnico in stem vam popravljam da v prvi številki popravek Priobčite. kateri je bil ob razglasen v Stevilki 83 ob 16/10 tekočega leta kakor sledi. Nirez daje bil Kovačič gerdo sprejet ampak bil je vljudno zaprosen danaj počaka dase dogovorimo na to pani dal nobenega drugega odgovora kakor tukaj primite za m — m t d potem sem sele jaz zahteval od njega ne domovnico ampak samo svoje Ime in Pri-devek ker seje zopet kakor pred vzrazil sem ga uprasal da zakaj ne da naslov mi odgovori hodite siga iskat ako hočete imet gane dam tudi ako me razkosate in mi je vergel službeno kapo razglave v isten casu sem ga uprasal da zakaj mi je usel pred 4—5 meseci iz Robo dasem moral jaz placat zanj mi nato odgovor da dasem moral pazit in Sluzbo delati, torej mi je Jeza uskipela da sem mu Dal ene Zaušnico sele na to sem ga prijel zaroko in sem zahteval svoj naslov energično kar se pa kjer je menil doga jaz za Rokav močno devzim obernil in iz Oblicjem treil ob vrtniplot dase je nekoliko ranil na licu daje malo krvavel nato sem se le dva Gospoda zaprosil denaj ga peljejo v Pisarno ali kjer ni hotel seje sam vrgel na tla in omenjena Gospoda staga vljudno opozorila naj ne bo tako, Sorovi, kar jim odgovori da on ne da svojga naslova in tudi ne gre v Pisarno kar bodo mnogo Prič to pri Okrajni Sodnji dokazali ako potrebno tudi iz Prisego, nato soga dovedli lepo ravnae do Pisarnih vrat potem je sam izročil meni Domovnico kar stopim jaz v Pisarno dasi uzemem podatke iz Domovnice je omenjeni Kovačič izginil da mu nisem moral vise vrniti Domovnice, Obzalujem dase na taksen način piše pred kase prepriča o Dogodku in se jemlje ugled ljuden, torej dase v prihodni številki popravek izporoči v vasem Listu Gorica Udani Egid Spazapan Postajenačelnik.“

— **Ogenj.** V nedeljo popoldne je pogorela posestnik Ivanu Zadniku v Gabrijeljah pri Sv. Trojici hiša, hlev, pod in dva sviajaka. Škoda je velika, zavarovalnine je le 1200 K. Kako je ogenj nastal, ni znano.

— **Iz Maribora** se nam poroča, da je imenovan za stolnega prosta na mesto pokojnega Herga Jos. Decorti, župnik na Ljubnem v Savinski dolini.

— **Tako spoštujejo postave.** Iz slovenjebistriškega okraja se nam piše: Nadučitelj slovenjebistriški, g. Kristel, je šel v pokoj. — Postava izredno pravi, da ima v takem slučaju do nove namestitve na večazrednici prevzeti vodstvo šole najstarejši — po službenih letih! — učitelj na dotičnem zavodu. — Tako je ukrenil tudi prezidij okrajnega šolskega sveta za Slovensko Bistrico. A ker je najstarejši učitelj tu zaveden Slovenec, to našim „Nemcem“ ni bilo po godu. Pri plenarni seji nemčurskega našega okrajnega šolskega sveta slovenjebistriškega se je prejšnja — pravilna — odredba anulirala ter z večino glasov — seve! — določil interimskim voditeljem po službenih letih mlajši učitelj — Nemec!! Ne bomo dalje preiskavali, zakaj predsednik okrajnega šolskega sveta tega sklepa sploh ni sistiral, rečemo pa: škandalozno je tako povsem strankarsko postopanje! — Vse učiteljstvo okraja je ogorčeno nad tem in je svojemu čuvstvu že dalo duška. Deželni šolski svet — tako saj upamo — te nepostavnosti ne more odobriti. Pa kaj! Saj vemo, kako hitro se instancnim potom take reči rešujejo. Predno bode zadeva rešena, bode že novi šolski vodja — imenovan. In za to se tu tudi gre. Naši „Nemci“ to dobro vedo. „Man merkt die Absicht...“ Toda Slovenci: „Et meminisse juvat!“

— **Naš štajerski rojak**, gosp. Anton Munda — iz St. Jurja ob Ščavnici doma — je sedaj angažovan kot prvi kapelnik v Danzerjevem orfeju na Dunaju. — G. Munda je bil sprva učitelj v St. Jurju ob južni železnici in v Celju ter je tu ustanovil „narodno godbo“. Dobivši dopust je šel na Dunaj ter ondi štiri leta frekventiral konservatorij. Muzikalne študije je tu z izbornim uspehom dovršil ter napravil tudi državni

izpit kot glasbeni učitelj na srednjih šolah. Poslovivši se od učiteljstva je bival nato še eno leto v Berlinu ter brez vsake podpore tu popolnjeval svoje muzikalno znanje, živeč v tujini — povsem neznan — ob trpkem zaslužku — instrukcij. — Potlej je sprejel mesto dirigenta za operete na letnem gledališču v Haarburgu poleg Hamburga. Dalje je bil še gledališni kapelnik v Halberstadtu na Pruskem Saškem, lansko leto pa je deloval kapelnik in dirigent na mestnem gledališču v Znojmu (Moravsko). — Tako je g. A. Munda po mukapolnem, napornem, a vztrajnem delu vendar prišel do udobnejše službe na Dunaju. Kakor slišimo, ima pripravljeno večje muzikalno delo, katero se baje uprizori na uglednem dunajskem odru. („D. Volkstheater“). — Zelimo nadarjenemu našemu rojaku, kateremu je bila ožja domovina le — mačeha, mnogo vsestranskega uspeha ter nadaljne — vztrajnosti!

— **Od Sv. Antona v Slov. goricah** se nam piše: Pri nas imamo novo veteransko društvo in vsa čast onim, ki so je spravili v življenje. Pa menim, da njih delo pri naših veteranih ni rodilo tistega sadu, kakor so se ga nadejali ti vrli antonjevi narodnjaki. Naši veterani priredili so v nedeljo, dne 14. vinotoka t. l. v prostorih gostilničarja g. Alta vinskotrgatev. Bilo je lepo gledati te korenjake v krasnih novih uniformah, ko so se postavljali v vrsto. Pa kako smo strmeli, ko se naš trebušasti „hauptman“ razkoraci pred vrsto ter z debelim glasom zakriči: „Hab, tak!“ (habt acht!) Tako torej? To društvo, obstoječe iz samih Slovencev, ima nemško povelje? Debelo smo se spogledali. Pa to iznenadenje se je poleglo, ko je naš rojak stotnik v živih besedah spodbujal naše veterane h krepkemu delovanju. Živio-klici so doneli vrlemu govorniku. Na to se je začela tombola, kjer so nekateri dobitki vzbujali občen smeh. Ko pa je že zabava priklopila do vrhunca, nastopi tudi neki mlad govornik. Nastala je tišina, kajti vsakdo je bil radoveden, kaj nam pove ta tuji gost. Pa, kako smo se začudili, ko nam ta z navdušenjem in jedrnatih besedah oriše, kako naj delujemo, da ne bomo podlaga tujčevi peti. Prav je imel, ko je rekel: na svoji zemlji bodi Slovenec sam svoj gospod, torej proč z nemškim poveljem pri veteranskem društvu, proč z njim za vselej. A kaj je bila posledica tega govora? Naenkrat se je slišalo nekoliko glasov teh od znane „nemškega“ Hoj'sa nahujskanih veteranov, ki so kričali: „ven z njim (namreč z govornikom), mi hočemo nemško komando, kje je govornik, da ga vržemo ven.“ In to se je zgodilo pri Sv. Antonu v Slov. gor., ne kje na meji našega sovraga, ampak sredi slovenskega ozemlja. In kdo je tega kriv? Ti, ki si domišljujete, da so glave v naši fari, ki mislijo, da se le s to „blašeno“ nemščino osreči naše ljudstvo. Sramota, da se more kaj takega prigoditi v slovenskem Sv. Antonu! Poglejmo si, kdo pa so ti „Velikonemci“? A, glejte, glejte, to pa je Vrnbjak, ki tako močno koraka po trgu ter svojim svinjam razlaga nemško gramatiko, ker drugi ga ne poslušajo; Hojs mora pridno mizariti skozi teden, da lahko potem v nedeljo v družbi še drugih „Nemcev“ kakor n. pr. kramarja Klobasa slovenske groše zapravlja. Kličemo Vam torej; „Velikonemci“, le proč od nas, peljite se takoj v „rajh“ ali pa vsaj v Apače, tam gotovo že pečejo golobe za vas, mi ne bomo žalovali za vami, imeli bomo vsaj mir. Vam pa g. govornik obljubimo, da se hočemo držati vaših naukov, da se vam izpolni želja, da, če pridete zopet čez nekaj let k nam, najdete tukaj voljaško veteransko društvo s slovenskim poveljem.

— **Iz Gradca** se nam poroča: Tu se snuje že dolgo let zaželjeni „Slovenski Sokol“. Sicer smo Slovenci že nekaj let telovadili v češkem „Sokolu“, toda sedaj smo se toliko okrepili, da lahko nastopimo s samostojnim društvom. Zanimanje je ne samo v slovenskih, ampak tudi v slovanskih krogih v Gradcu veliko. Upamo torej, da se vdelaže ustanovnega občnega zbora, ki se vrši v soboto, dne 27. oktobra, v veliki dvorani restavracije „Zur Stadt Neugraz“, ob osmih zvečer, ne samo Slovenci, ampak tudi drugi Slovani v mnogobrojnem številu. Na zdar!

— **Samo dekleta bi spovedoval.** Tri dekleta in en fant iz Mirna so šli k spovedi na Sveto goro pri Gorici. Frančiškan je spovedal dve punici po slovensko, nakar je prišel fant na vrsto. A glej ga vraga! Tu je frančiškana kar naenkrat zapustilo znanje slovenščine. Nič več ni znal slovenski, dasi je z dekleti prej tako lepo kramljal v tem jeziku. Fant ni mogel opraviti spovedi pri njem, pač pa slovenska dekleta, ki so prišla za njim. Dekleta bi marsikdo spovedoval!

— **Novo ognjegasno društvo v Veloski.** Piše se nam: Kakor se čuje in vidi po vabilih, ustanovili bodo iz nemškega ognjegasnega društva v Opatiji izstopivši člani, Slovenci in Hrvati, v Veloski novo ognjegasno društvo, katero se bo imenovalo „Dobrovoljno vatrogasno društvo Volosko-Opatija“. Slovenci in Hrvati, ki so bili člani nemškega ognjegasnega društva v Opatiji, so s svojim izstopom iz tega društva pokazali, da so pravi možje in da si ne dajo od vsakega privrzanega Nemca ukazovati. Prav tako! To je bila tudi naša želja. Škrbeli bomo po moči, da bo to mlado društvo napredovalo. Že danes priporočamo slavnemu občinstvu, da to novo društvo podpira in da mu gre na roko, kolikor najbolj more. Kaj in kakšne koristi je za vsako mesto ognjegasno društvo, ne menda dandanes že vsak človek. Naše in društveno geslo naj pa bo: „Na pomoč!“

— **Zdravilišna komisija v Opatiji in Veprinske občinske volitve.** Iz Opatije se nam poroča: Pri zdravilišni komisiji je bil vpislen kot pisar precej časa domačin po imenu Tancabel. Ta gospod je hrvatske narodnosti. To pa seveda gospodi pri zdravilišni komisiji ni bilo prav in so komaj čakali prilike, da ga vržejo ven, in da se tako rešijo domačina, ki je bil vpislen pri njih. Sreča jim je bila mila. Gospod Tancabel je nevarno obolel in ležal skoraj čela dva meseca v postelji. Ko je pa toliko ozdravel, da bi mogel zopet nastopiti svojo službo, se je podal v pisarno zdravilišne komisije, da bi nadaljeval svoje delo. A kako se je začudil, ko mu je tajnik zdravilišne komisije, g. Hartmann, vprilo predsednika rekel, da za njega ni več prostora v pisarni, in da naj gre sedaj, ko bo imel dovolj časa, agitirati za hrvatsko stranko v Veprincu. Tako torej! Naj bi zdraviliška komisija raje odstranila tiste, ki so vsak dan po 24 ur pijani.

— **Občinske volitve v občini Veprinac.** Piše se nam: Že dolgo se ni nič spregovorilo o tej občini. Mislilo bi se skoraj, da je vse zapadlo. Ali temu ni tako. Čitateljem „Slovenskega Naroda“ je gotovo še v spominu, kako so se te volitve pod režijo italijanske komore vršile. Proti tem skozinskim protizakonitim volitvam vložila je hrvatsko-slovenska stranka pritožbo, in kakor se sedaj od zelo zanesljive strani sliši, je o. kr. namestništvo v Trstu te volitve razveljavilo. Nadalje se je tudi od zanesljive strani poročalo, da bo nove volitve, ki se bodo v kratkem vršile, vodil vladni komisar. S tem pride v Veprinac vsaj nekoliko pravice za nas Slovence, saj jo v Avstriji pogrešamo tako dandanes.

— **Rop.** 20letni Alfred Lukovec iz Rodika na Primorskem je v noči od 15. na 16. maja napadel z dvema tovarišema pomorskega kurjača Luketo in mu vzel 25 K denarja. Pred tržaškimi protiniki je bil predvčerajšnjim obsojen na 3 in pol leta težke ječe.

— **Slovani v Trstu** izgube vsako leto 40.000 do 50.000 K, ker je med njimi še vedno toliko nezavednih, da vlagajo denar v tuje zavode mesto v slovenske. Za koliko smo pa Slovenci na Kranjskem oškodovani, ker vzdržujejo slovenski nezavedneži „Kranjsko hranilnico“?

— **Zastrupila se je** včeraj v Trstu gdč. Henrieta Kovačič s karbolovo kislino. Umrla je kmalu nato. Vzrok samomora ni znan.

— **Otvoritev „Narodnega doma“ v Roču v Istri** se vrši prihodnjo nedeljo.

— **Velikanska razstrelitev.** V sredo se je v kamnolomih sistijanskih v Istri izvršila dozdej največja razstrelba v Avstriji. V razdalji 89 metrov so zažgali dve mini. V eni je bilo 16.000 kg, v drugi 8000 kg dinamita. Razstrelitev se je izborna posrečila in je dala skupaj 250.000 ton materijala. Razstrelitev se je udeležilo mnogo imenitne gospode, tudi nadvojvodinja Marija Jožefa.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi** bo imelo 10. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v spodnih prostorih restavracije Louvre na Ferdinandove tride občni zbor s sledečim programom: 1. Poročilo odbora o svojem delovanju v preteklem letu. 2. Volitev predsednika. 3. Volitev 3 odbornikov. 4. Samostojni predlogi.

— **Zagrebski vinski trgovci** so sklenili, da povisajo ceno vin za 20 do 25%. Vzrok temu je podražanje vseh živil. Ta sklep je povzročil v Zagrebu silno ogorčenje, ker je občinstvo mnenja, da ni prav nobenega vzroka za tako podražitev vina.

— **V panorami-kosmorami na Dvorskem trgu** pod „Narodno kavarno“ vidimo ta teden znamenitosti največje mesta na svetu, Londona. Spomeniki Waltera Scotta, Stewarda itd. egipčanski muzej, veličanske palače, razvaline opatij, zgo-

dovinski grad Windsor itd. so tako privlačne sile, da je serijo pač vsakomur priporočati, da si jo ogleda. Prihodnji teden obisk francoskih gradov.

— **Mednarodna panorama na Pogačarjevem trgu** nas vodi ta teden po Carigradu. Že ime samo ima privlačno silo, toda serija nudi tudi res tako popolno sliko o znameniti turški prestolici, kakor je ne more dobiti navaden človek, ako osebnosti obišče Carigrad. Selamlia, ko gre sultan v paradnem spremstvu v mošejo, ne more vsakdo videti, vpogled v razkošne sultanove dvorane pa je sploh izključen, a tukaj se vse te znamenitosti lahko mirno ogledamo. Prihodnji teden se razstavi Egipt.

— **Na plesni veselici v Puntigamski pivnici** je nastal v nedeljo med dvema vojakoma radi nekega dekleta prepir. To je opazil neki četovodja domobranskega polka, kateri je hotel razburjena vojaka pomiriti. Pri tem sta vojaka skočila v njega in ga hotela tepsti. V gestulno je prišlo v tem trenutku več podčastnikov, ki so priskočili napadenemu četovodju na pomoč, in ko se je prikazal na vratih policijski stražnik, sta vojaka pobegnila. V tem ko je eden srečno utekel, je drugi hotel prebresti Ljubljano. Ker je pa bila pregloboka, se je vrnil in padel v roke stražniku, ki ga je izročil vojaški patrulji.

— **Površnik je zamenjal** predvčerajšnjim v kavarni „pri Slonu“ neki neznanec potniku Ludoviku Deutschu. Površnik je svetlo-rjav in je vreden 64 K.

— **Kolo je ukradel.** Z dvorišča hiše št. 18 na Bleiweisovi cesti je ukradel neznan tat zidarju Josipu Faltu „Styria“ kolo, vredno 120 K.

— **Izgubil je učiteljski pripravnik** Franc Rigler bankovec za 10 K.

— Neki gospod je izgubil bankovec za 50 K.

— **Jugoslovanske vesti.** „Slovenski Jug“ je jel zopet izhajati! Danes nam je po prestatku štirih mesecev zopet došel „Slovenski Jug“. Veseli nas da se niso uresničile vesti, ki so zatrjevale, da preneha „Slovenski Jug“ izhajati. „Slovenski Jug“ izhaja vsake sobote in stane na leto 6 kron. Vsem rodoljubnim Slovincem toplo priporočamo, da se naroče na ta list, ki si je napisal na svoj prapor borbo za združenje vseh Jugoslovancev in ki z enakim zanimanjem in enako ljubeznijo zasleduje kulturno gibanje vseh štirih jugoslovanskih plemen. Nadejamo se, da naš poziv ne bo ostal brezuspešen! Naročnina se pošilja na naslov: „Slovenski Jug“, Belgrad, Srbija.

— **„Jugoslovanski Dom“** v Belgradu. „Slovenski Jug“ javlja, da se je med prijatelji jugoslovanske ideje v Belgradu sprožila misel o zgradbi „Jugoslovanskega Doma“. V to svrhu se je že osnoval fond pod imenom „Fond za dom in kulturno ujedinjenje Južnih Slovencev“ in se je vložila v ta namen že osnovna glavnica v neki belgradski denarni zavod.

— **Jubilej srbskega igralca.** Srbski igralec Ljuba Stanojević slavi 24. t. m. petindvajsetletnico svojega delovanja pri gledališču. Srbsko narodno gledališče v Belgradu priredi na čast zaslužnemu svojemu članu pri tej priliki posebno slavnost. V gledališču se bo igrala tragedija „Narcisa“. Glavno vlogo v tej drami bo igral slavljeneec. Stanojević je eden izmed najuglednejših in najboljših srbskih igralcev.

— **Konkurz za načrte vseučiliške zgradbe** v Sofiji. Bolgarsko naučno ministrstvo razpisuje konkurz za najboljše načrte za zgradbo novega vseučilišnega poslopja v Sofiji. V to svrhu so razpisane tri nagrade in sicer znaša prva nagrada 10.000, druga 7.000, tretja pa 5.000 levov.

— **Z II. jugoslov. umetniške razstave** v Sofiji. Kakor smo že poročali, se je nedavno tega obrnil predsednik jugoslov. umetniškega društva „Lada“, prof. Vješnin na naučnega ministra dr. Šišmanova s prošnjo, naj bi se sestavila posebna komisija, ki bi imela nalogo izbrati one slike, ki jih kupi država za narodni muzej. V to komisijo bi naj vlada imenovala svoje delegate in umetniško društvo. Minister je ta predlog sprejel in dotična komisija se sestane že v kratkem. Knez Ferdinand je nakupil dosedaj za 35.000 levov slik in to po večini bolgarskih umetnikov. Slik slovenskih slikarjev je kupil zelo malo. Bolgari pravijo, da zaradi tega, ker so Slovenci svoje slike predrago ocenili. V petek je posetil jug. umet. razstavo vojvoda Teck, najbližji sorodnik angleškega kralja, ki je prišel na posete h knezu Ferdinandu. Mentorja pri ogledovanju razstave sta mu bila naučni minister dr. Šišmanov in prof. Vješnin. Vojvoda Teck se je izrazil o razstavi zelo pohvalno in je pri odhodu vzkliknil napram ministru dr. Šišmanovu: „G. minister, to so prekrasni in zelo dragoceni umetniški

umotvori. Treba bi bilo, da jih nakupite in shranite v muzeju. Minister mu je na to odgovoril, da je vlada že itak sklenila, da nakupi večje število slik.

— **Corrigendum.** Včeraj so se nam vrinile v list nekatere tiskovne hibe, ki motijo umljivost teksta. V uvodnem članku je v 3. koloni v 29. vrsti brati mesto „politiko“ — „roko“, g. Peter Keršič je samo sodni avskultant, ne pa tudi pristav, gdč. Otilija Jug je definitivna postala v „Blokah“, notarski izpit je napravil g. Ivo Bakovnik (ne Rakovnik), v reški blaznici je raulil s sekuro dva blaznika blaznik Petrovčič in ne blagajnik Petrovčič.

— **Najnovije novice.** Ribiška barka se je potopila blizu Zadra. Trije ribiči so utonili.

— **Zanikrnost na italijanskih državniških železnicah** je tolika, da skoraj ne mine dan, da bi se ne pripetila kakšna večja nesreča. Včeraj je pri Turinu trčil osebni vlak v tovorni. Dva uslužbenca sta mrtva, 15 potnikov je ranjenih.

— **Žvepleno vado** je začel bruhati vulkan Chula v Mehiki na mesto Panchianalco. Večina prebivalcev je mrtvih.

— **Užigalice** se podražijo vsled sklepa avstrijskih tovarnarjev. Podraženje zadene seveda kupovanje na debelo.

— **Duhovnikova poroka.** Bivši profesor veronauka na praški realki, vitez maltanskega reda dr. Dobrava je pobegnil v Draždane, kjer se je poročil s svojo bogato svakinjo.

— **Nesreča na morju.** Blizu Vladivostoka je zadel ruski parnik „Varjagin“ na podmorsko torpedo ter se potopil z 200 osebami.

— **Nemška nestrpnost.** V Privozu na Moravskem imajo Nemci, ali bolje rečeno nemškutarji še večino v mestnem zboru. Na Moravskem je pa v veljavnosti postava, da morajo samoupravni uradi (občinski, deželni in ukra ni uradi) povsod kjer je manjšina od 20% druge deželne narodnosti, uradovati tudi v jeziku manjšine. V Privozu je več nego 20% Čehov, zato so češki hišni gospodarji dosledno vračali nemške račune mestne vodarne in zahtevali, naj jim pošilja češke, kakor je po omenjeni postavi tudi dolžna storiti. No, nemškutarski mesti urad je zaukazal mestni vodarni, naj vsem češkim hišnim posestnikom, ki so zavrnilili nemške račune vodo zapre, in vodarna je to storila in češke hiše so ostale 4. t. m. brez vode. Taka divjaštva počenja ljudje v srcu Evrope, ki vedno trde, da so sinovi najnaprednejšega, prosvetljenega naroda na svetu!

— **Nemška mladina.** V St. Johann-Saare je 13letna deklica rodila dvojčke. Oče je učenec 4. gimnazijskega razreda. — Blizu Düsseldorfa se je neki 12letni učenec maščeval nad svojim učiteljem s tem, da je zavlil svinčeno kroglo v kunjjo ter z njo udaril učitelja odzadaj tako po glavi, da ga je na mestu ubil.

— **Medved tat.** Posestnica Popović blizu Sofije je prodala kos svojega zemljišča nekemu železniškemu društvu za 8000 frankov. Denar je shranila v omaro. Ko se je zvečer spravljala spat, zagledala je vsa prestrašena, da je pred omaro medved. Tiho se je splazila iz sobe in poklicala hlapce, ki so prihiteli s sekirami nad medveda. Tedaj pa je medved padel na kolena ter začel s človeškim glasom prositi za milost. Potegnil je obenem kožo z glave in pred hlapci je klečal gospodinjini svaki, ki se je hotel na ta način polastiti njenega denarja.

— **Kapica kraljice Lujze.** Kralj Friderik je bil zelo štedljiv. Ko je neki dan zagledal v sobi svoje žene Lujze lepo nočno čepico s čipkami ter izvedel, da je veljala štiri tolarje, je zaklical: „To je strašno drago!“ Vzel je čepico ter jo vrgel skozi okno, potem pa poklical starega invalida od garde ter mu rekel: „Ta gospa ima mnogo denarja. Naj ti podari toliko, kar je stala ona čepica.“ Kraljica je dala starcu štiri tolarje ter mu rekla: „Ta gospod ima še več denarja, ker meče moje čepice skozi okno. Naj ti da dvakrat toliko, kakor sem ti dala jaz.“ In kralj je smeje segel v žep ter mu dal osem tolarjev.

— **Španske nune.** V nobeni katoliški državi ni toliko ženskih samostanov, kakor v Španiji. Vsaka hiša si šteje v posebno bogozasluzno delo, ako ima kako hčerko v samostanu. Kaj se je godilo dosedaj za samostanskimi zidovi, za tem ni smela državna ne avtonomna oblast poizvedovati. Šele sedaj, ko so se začelo tudi na Španskem svobodno gibanje, navajajo neodvisni časopisi brezštevilno samostanskih škandalov. Po teh ženskih samostanih se živi huje kakor v haremih. Španjolci in Španjolke pač ohranijo svojo vročo južno kri, ako tudi gredo v samostan. Mnogo ženskih samostanov je bilo, in deloma je še, v zvezi z moškimi samostani, da so menihi ponoči neovi-

rano zahajali k nuni. Ako se je katera mlada nuna, ki je šele prišla v samostan, branila teh čudnih običajev, zaprle so jo starejše grešnice v celico, jo mučile z gladom in žejo ter jo tudi nago pretepavale, dokler se ni vdala, ker niso hotele, da bi bila katera med njimi boljša, da bi jih mogla nadzorovati ali celo pri priliki izdati. Sadeve teh sestankov so odpravljali brez vsake ceremonije na drugi svet. Seveda v vseh samostanih ni bilo tako pohujšljivo življenje, a večina med njimi je le okužena. Zato se je odločila vlada, da napravi temu konec z novim redovnim zakonom.

— **Koliko je Židov v Avstriji.** Po zadnjem ljudskem štetju živi v Avstriji 1.244.399 Židov ali 4,57 % vsega prebivalstva. Izmed teh jih živi na Dunaju 146.926, v Lvovu 45.088, v Krakovu 26.671, v Črnovcah 21.585, v Pragi 26.614, v Gradcu 1617, v Opavi 1051. Po poklicu se bavijo Židje največ s trgovino (535.247) z gozdarstvom in kmetijstvom 130.810, z industrijo 351.112, doim jih je v javni službah in svobopnih poklicih le 193.442. Po izobrazbi hrepene bolj kot drugoverniki ter tvorijo na vseučilišnih 16,8 %, na tehnikah pa 19,4 %. Po narodnosti se priznavajo za Nemce 410.215, za Poljake 622.235, za Čeha 57.782, za Maloruse 40.906, za Italijane 2940, za Rumune 264, za Srbe 63, za Slovence 25.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Nadležna delomrznica. Delavca Jera Lipove iz Breznice je še trdna in zdrava, vendar ji za delo ni mar, marveč berači po Žerovnici in bližnjih vaseh. Obenem se pa tudi rada opije in ni čuda, če se domačini zgražajo nad njo. Dne 23. kimavca je pred domačo kapelico, na to pa še v veži Kržišnikove hiše preklinjala Boga. Orožnika je o priliki svojega aretovanja z raznimi psovskami obkladala. Lipove trdi, da je bila takrat pijana. Obsojena je bila na 3 meseca zapor, po prestani kazni bo pa morala v prisilno delavnico.

Sirov sin. Ljudjevit Kovačič, kovaški pomočnik na Rakovniku je v domačem prepiru s svojim očetom in bratom. Nekega dne meseca mal. travna t. l. se je lotil brata Jerneja, udaril ga je po glavi, da se je zvrnil, potem ga pa še z obuto nogo med noge brenil. Dne 22. mal. srpana t. l. je pa svojega očeta nalašč na tla vrgel in ga udaril z roko po vratu. Obsojen je bil na 3 meseca ječe.

Pretep med fanti. Po noči 24. vel. travna so v Zglavnici Janez Kotar, Franc Podlogar in Franc Grčar iz Velike Grbe s kolmi pretepeli Šimna Sorla in mu poškodovali levo roko. Obdolženci so bili izzvani od okvarjenca in njegovega tovariša Jožefa Potirka s tem, da sta kamenje metala na te tri fante. Kotar je bil obsojen na 2½, Podlogar na 3 in Grčar na 2 meseca ječe.

Nesloga zaradi užitka. Posesnik Anton Mavič iz Merečja in njegova mati Neža sta si vedno v laseh zaradi užitka. Tako je prišlo zaradi tega med njima zopet do prepira. V tem se pa sin tako spozabi, da prime mater za usta, jo potlači na tla, ter jo udari s polenom po glavi. Obsojen je bil na 2 meseca ječe.

Nepošten izvošček. Franc Erjavac je peljal iz postaje v Kranju gospo Franjo Furlanovo v Gor. Bitnje na obisk k njeni materi. Pri plačanju voznice je vtaknil listnico s 70 K v žep, a je zdrsnila na tla. To je opazil Erjavac, kajti dekle Marija Arhar je iz hleva natančno videla, kako se je ta sklonil, nekaj pobral, v listnico pogledal, potem jo pa v žep v taknil. Sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev težke ječe, to pa zaradi tega, ker je bil že dvakrat kaznovan zaradi tatvine.

Z motiko zamahnil je France Jesihar, posesstnikov sin na Rašici, proti glavi posestnika Franceta Osla, ki se je prej z obdolženecem očetom, kasneje pa še s tem prepiral zaradi neke poti, katero je Jesihar nasipal. Osel je udarec na glavo s tem preprečil, da se je z rokama za glavo prijel, pri tem pa zadobil poškodbo na levi roki. Jesihar je bil obsojen na 1 mesec ječe.

Književnost.

— **A. Aškerc: Junaki.** Vzaložbi L. Schwentnerja je izšla nova knjiga A. Aškerc obsežajoča pod skupnim imenom štiri epske pesnitve in sicer: Knez Volkun, zgodovinski prizor iz osmega stoletja; knez Ljudjevit, zgodovinska rapsodija iz devetega stoletja; Ropša in Krnei, zgodovinska romanca iz let 1704—1746 in Kralj Matjaž, narodna pravljica. Strani 170. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v.

— **Leposlovna knjižnica.** Katoliška bukvarna v Ljubljani je za-

čela izdajati „Leposlovno knjižnico“, ki bo prinašala v prvi vrsti prevode tujih literatur pa tudi primerne izvirne spise. 1 zvezek obsega Pavla Bourgeta roman „Razporek“, preložil A. Kalan. Strani 294. Cena broš. 2 K, vez. 3 K.

Telefonska in urzbojavna poročila.

Dunaj 23. oktobra. Kriza v zadevi dvotretjinske večine postaja vedno akutnejša. Kot kompromis se o nasvetuje določba, da bi se spremembi volilnih okrajev smelo sklepati samo v navzočnosti 340 do 380 poslancev. Nemci bi bili baje zadovoljni s prezenco 360, da celo 350 poslancev. Čehi so odločno proti temu, da bi se določalo kako število. Poljaki so takisto proti temu kompromisu, ker imajo premalo poslancev, da bi v tem slučaju mogli preprečiti njim neljubo razdelitev volilnih okrajev. Kriza se torej naslanja na vse tri skupine, ki so glavna opora sedanjega ministrstva

Dunaj 23. oktobra. V parlamentu vlada danes živahno gibanje. Kriza se je poostрила. Nasvet, da bi za spremembo volilnih okrajev moralo biti navzočih 340 poslancev, ne najde nikjer odziva. Pričakovalo se je, da bo v današnji seji stavil dr. Šusteršič tozadevni predlog, toda Šusteršič je govoril docela splošno in je samo izjavil, da stoji in padejo s Čehi tudi Slovenci in Hrvati. Na seji so danes govorili poslanci Hagenhofer, dr. Adler, dr. Stransky in Abrahamovic. Tudi Abrahamovic je govoril splošno, naglašal je, da Poljaki zahtevajo primerno varstvo za razdelitev volilnih okrajev, ni pa povedal, kakšno varstvo bi naj to bilo. Seja se je prekinila in se nadaljuje popoldne ob štirih

Dunaj 23. oktobra. Ministrski predsednik baron Beck je sprejel danes načelnika mladočeskega kluba dr. Kramara in je z njim dalje časa konferiral. Nato je sprejel načelnike nemških klubov, ki so imeli na to posvetovanje z železniškim ministrom dr. pl. Der-schatto.

Dunaj 23. oktobra. Cesar je danes sprejel v enourni avdijenci poslanika v Petrogradu barona Aerenthala. Po avdijenci je poslanik odšel v cesarsko kabineto pisarno. Poslanik v Berlinu Szehenyi-Marich je poklican na Dunaj in ga bo cesar sprejel v posebni avdijenci

Dunaj 23. oktobra. Bolnega nadvojvode Otona so danes z avtomobilom prepeljali na Dunaj.

Belgrad 23. oktobra. Letošnji sklepni državni računi izkazujejo dozdej okolu pet milijonov suficita. Približno toliko znaša suficit vsako leto od junjske revolucije, kar kaže, kako je bila ta revolucija koristna za državne finance. Prej so bili deficiti stalni. Tukaj prevladuje splošno mnenje, da stopi trgovinski konflikt med Srbijo in Avstro-Ogrsko po padcu Goluchowskega v novo fazo in da se doseže sporazumljenje. A tudi za slučaj, da se sporazumljenje ne posreči, je Srbija zdaj brez skrbi, ker je njen eksport popolnoma osiguran.

Pariz 23. oktobra. Sodi se, da bo še tekom današnjega dne sestavljen novi kabinet, in sicer prevzame Clemenceau predsedstvo in notranje zadeve, Des-sain pravosodstvo, Millerand zunanje zadeve, Picquart pa vojni portfelj.

Gospodarstvo.

— **„Ljubljanska kreditna banka“** zvišuje obrestno mero od vlog na knjižice in tekoči račun od 4% na 4½% začenši s 1. novembrom t. l. ter je obrestuje od dne vloge do dne vzigaja. Rentni davek plača banka sama.

Sarg glicerini strjeno in tekoče
napravljajo kožo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Dobra slast, so podlaga telesnega dobrobita in tega si pridobi vsakdo z redno rabo rogaškega tempeljkega vrelca (kot primes k vinu, konjaku, sadnim sokovom) ali rogaški „Styria-vrelec (precej jačji, samobiten).

Umrli so v Ljubljani.
Dne 20. oktobra: Terezija Zagar, pe-kova žena. 68 let, Dunajska cesta 7, Nephritis.
V deželni bolnici:
Dne 19. oktobra: Fran Dermovšek, uradnega sluge sin, 6 let, davica.

Borzna poročila.
Kreditna banka v Ljubljani.
Uradni kurzi dun. borze 23 oktobra 1906.

Naložbeni papirji.	Denar.	Blago.
42% majska renta	98 30	98 50
42% srebrna renta	99 75	99 95
4% avstr. krona renta	98 60	98 80
4% „zлата	116 10	116 30
4% ogrska krona renta	94 20	94 40
4% „zлата	112 10	112 30
4% posojilo dež. Kranjske	98 60	99 60
4% posojilo mesta Spiljet	100 50	101 50
4% „Zadar	99 30	100 30
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99 70	100 70
4% češka dež. banka k. o.	98 60	99 10
4% „ž. o.	98 70	99 20
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100 10	100 30
4% pest. kom. k. o. z 10% pr.	104 50	105 50
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	100 20	106 70
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	99 75	100 20
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100 —	100 20
4% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100 —	100 20
4% obl. češke ind. banke	100 —	101 —
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	100 —
4% prior. dolenskih žel.	99 50	100 —
3% prior. juž. žel. kup. 1/2	313 50	315 50
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 —	100 80

Srečke.	204 —	209 —
od 1. 1860/5	272 50	274 50
od 1. 1864	149 50	151 —
„ tizske	280 —	287 —
„ zem. kred. I. emisije	284 —	289 50
„ II.	255 —	263 —
„ ogrske hip. banke	97 —	105 —
„ srbske a frs. 100 — turške	161 20	162 20
Basilika srečke	21 35	23 35
Kreditne	449 —	459 —
Inomoške	78 —	85 —
Krakovske	85 —	92 —
Ljubljanske	56 25	62 25
Avstr. rdeč. križa	46 50	48 50
Ogr.	28 —	29 50
Rudolfove	55 —	60 —
Salcburške	70 —	76 —
Dunajske kom.	5 2 50	5 12 50

Delnice.	181 50	182 50
Južne železnice	874 —	875 —
Državne železnice	751 —	762 —
Avstr.-ogrske bančne deln.	669 70	670 75
Avstr. kreditne banke	806 50	807 50
Ogrske	241 75	243 75
Zimnostenske	704 —	705 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	593 75	594 75
Alpanske montan	773 —	783 —
Praške žel. ind. dr.	579 25	580 25
Rima-Murányi	278 —	281 —
Trboveljske prem. družbe	563 —	566 50
Avstr. orožne tovr. družbe	148 —	152 —
Češke sladkorne družbe	11 35	11 39
C. kr. cekin	19 14	19 16
20 franki	23 47	23 56
20 marke	24 02	24 10
Sovereigns	117 47	117 67
Marke	95 55	95 75
Laški bankovci	252 50	253 50
Rubli	1 84	1 85
Dolarji	1 84	1 85

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 23. oktobra 1906.

5 ceneje.

Oktober	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
22.	9. zv.	741.3	17.1	brezvetrno	megla
23.	7. zv.	741.1	8.6	sl. zahod	megla
24.	2. pop.	741.0	10.5	slab zahod	oblačno

Srednja večerajša temperatura: 10.0, normalna: 9.3 — Padavina v mm 0.0

Zahvala.
Tužnega srca se najiskrenejše zahvaljujemo vsem onim, ki so nam izkazovali toliko presrečnega sočutja med boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, oziroma strica in svaka, gospoda

Petra Ramovša
višjega inšpektorja c. kr. drž. ž. v p. dalje se tudi zahvaljujemo za lepe darovane vence in za mnogobrojno spremstvo na poslednje počivališče.
V Ljubljani, 20. oktobra 1906.

3826 **Žalujoci ostali.**

Zahvala.
Za vsestransko presrečno sočutje že med boleznijo in tudi ob smrti mojega iskreno ljubljenega, dobrega soproga, ozir. očeta, gospoda
Karla Binderja
tvorničarja
dalje za lepe vence in časteče spremstvo na poslednje počivališče izrekam v lastnem in v imenu svojih otrok najtoplejšo, najlepšo zahvalo.
V Ljubljani, 20. oktobra 1906.
3827 Marija Binder roj. Michel.

Šivilje in učenke
se takoj sprejmejo.
Ljubljana, Pred škofijo št. 21.
3825—1

Izšla je knjiga
KORISTKA.
Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v polupretoklem času.
(Ponatis iz „Slov. Naroda.“)
Ta povest je jako zanimiva ter izberno opisuje dogodke neke koristke izza časa Mondheimovega gledališkega ravnanjstva.
Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.
Dobi se v knjigarni
L. SCHWENTNER v Ljubljani
Prešernove ulice.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-10 jutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorf, Salcburg, Inomost, Linc, Budejovice, Praga.
7-17 jutraj. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
11-30 popoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salcburg, Inomost, Bregenc.
1-05 popoldne. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
4-00 popoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Stajer, Linc, Budejovice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.
7-08 zvečer. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.
7-35 zvečer. Osební vlak v smeri: Trbiž.
10-23 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
7-09 jutraj. Osební vlak iz Trbiža.
8-44 jutraj. Osební vlak iz Novega mesta, Kočevja.
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Največja izbira
najboljših in najcenejših
dvokoles in šivalnih strojev
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji. * Večletno jamstvo. * Vezanje poučujemo brezplačno. * Lastna delavnica za poprave.
IVAN JAX in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Gospodična ali deklica
se sprejme na hrano in stanovanje. Poljanska cesta 10, pritišje.
3824—1
Iprašan 3829 1
kurjač
ozir. strojevedja dobi takoj službo pri Fr. Švigliu na Bregu, pošta Borovnica. Plača po dogovoru.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN KBOV 1397
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Izšel je
Trgovski koledar
za leto 1907.
Koledar obsega lepe praktične za vsakega poučne trgovske spise. Cena 1 K, po pošti 1 K 10 v.
Trgovski koledar ni zamenjati s Trgovsko-obrtim koledarjem, ki ga je izdal nek zas.-bnik. Naročiti ga je le pri slov. trg. družtvu „Merkur“ ali v knjigarni L. Schwentner v Ljubljani. Čisti dobiček je namenjen skladi za „Trgovski dom“. Trgovci in trgovski sodrudniki, naročajte ga in širite zanj zanimanje!
3777—3
Dalje ima društvo „Merkur“ še v zalogi knjigo „Menično pravo“, spisal c. kr. sod. pristav A. Kuder. Cena 2 K 50 v., po pošti 30 v. več.

Veljudno se priporoča trgovina
sklobuki in črevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana,
Stari trg št. 10.
Velika zaloga, solidno blago.
3512 8 **Cene zmerne.**

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 34,788.887-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 27,176.383-76 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseh strani slovenske narodne uprave.
Vn. upravnika dr. Dr.
Generalni zastop v Ljubljani, štir. pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposkih ulicah št. 22.

Dobro izvešban oženjen
strojni ključavničar
vaje tudi sukanja, dobi poleg dobrega zaslužka tudi presto stanovanje, kurjavo in svečavo.
Sprejme se v trajno delo kot popravilavec v papirnici gosp. Charles Moline v Trzinu.
3775—2

Gostilna
se odda takoj na račun
* v Ljubljani. *
Vpraša se Spodnja Šiška 208, pritišje.
3785—2

Velik sadni vrt
ob Gruberjevem kanalu v Ljubljani se da v najem za več let.
Natančnejše se poizve v pisarni odvetnikov dr. Sayer in dr. Sajovic v Ljubljani, v Gosposkih ulicah št. 3.
3828—1

Veljudno se priporoča trgovina
sklobuki in črevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana,
Stari trg št. 10.
Velika zaloga, solidno blago.
3512 8 **Cene zmerne.**

Fran Zeman, Ljubljana
Poljanska cesta št. 24 in v tovarni pri živinskem sejmišču št. 97 skladišče hvalno znanih gepeljnov, slamoreznic, klinj, mlatilnic, motorjev za žage in mline, tromb in cevi za vodovode ter vseh potrebnih za kmetijstvo.
3736—3
Nizke cene! Zajemno blago!

L. Schwentner
knjigotržec
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.
Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:
Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan a 60 kr., elegantno vezan a 1 gl.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan a 3 gl.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan a 2 gl. 80 kr.
Zborniki zbrani spisi. I. zvezek, broširan a 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. a 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. a 20 kr.
Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan a 50 kr.
— Štiri novele, broš. a 20 kr.
Benes-Třebizsky: Blodno juše. Roman, broširan a 70 kr.
Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.
Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Gospodična
z boljšo naobrazbo, s trgovskim tčajem ter perfektna v obeh deželnih jezikih, želi primerne službe.
Pojasnila daje iz prijaznosti upravn. „Slov. Naroda“. 3802—2

Dobra kavarna
na lepem prostoru v Ljubljani je naprodaj.
Ponudbe po „Kavarna“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 3182 21

Tesarji
se sprejmejo za trajno delo pri stavbniku F. Trumlerju
Ljubljana, Pred škofijo št. 3.
3831—1

Išče se spreten akviziter
za pivo.
Ponudbe pod „P. O.“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 3781—3

Sode
vinske od 100 do 700 litrov vsebine proda po nizki ceni 3465 13
Fran Cascio
Vegove ulice št. 10.

Lepi lokali
pripravi za vsako trgovino ali za pisarne se dajo takoj v najem.
Odda se tudi
hlev za dva konja.
Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“. 2845 34

Fran Zeman, Ljubljana
Poljanska cesta št. 24 in v tovarni pri živinskem sejmišču št. 97 skladišče hvalno znanih gepeljnov, slamoreznic, klinj, mlatilnic, motorjev za žage in mline, tromb in cevi za vodovode ter vseh potrebnih za kmetijstvo.
3736—3
Nizke cene! Zajemno blago!

L. Schwentner
knjigotržec
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.
Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:
Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan a 60 kr., elegantno vezan a 1 gl.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan a 3 gl.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan a 2 gl. 80 kr.
Zborniki zbrani spisi. I. zvezek, broširan a 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. a 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. a 20 kr.
Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan a 50 kr.
— Štiri novele, broš. a 20 kr.
Benes-Třebizsky: Blodno juše. Roman, broširan a 70 kr.
Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.
Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Zidanje rakev

(grobste)

na novem centralnem pokopališču izvrši po najnižji ceni
stavitelj novega pokopališča
po oblastveno odobrenih določilih za zgradbo pokopališča.
Natančneje se poizve
v tehnični pisarni g. Ferdinanda Trumlerja
mestnega stavitelja
1561-51 v Ljubljani, Pred škofijo šte. 3.

Zakonska brez otrok iščeta olog. stanovanje

(3-4 sobe. 3822 2
Ponudbe na upravnishvo „Slov.
Naroda“.

Mlad inteligen ten mož

zmožen slovenskega in nemškega je-
zika in izurjen v vseh pisarniških delih,
želi takoj vstopiti v službo.

Ponudbe pod „F. M. 29“ poste
restante, Ljubljana. 4830-1

Pristni dobri

brinjevec

se dobi pri 329 23

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Kupuje in plačuje

po najvišjih cenah
lepe, bele, suhe gobe,
češminjevo zrnje ali češ-
minjeve jagode, divji
kostanj, bukov žir ali
bukvice, hrastov svež
želod in smrekove storže
firma Leuz

v Ljubljani 3774-3
pri novem Fran Josipovem mostu

Priporočam sledeče specialitete:

Brusnice, doma kuhane
Znojemske in francoske kumarice
Vino iz dunajske rotovške kleti
Tirolski planinski med
Prava angl. pomarančna omaka
Ananas, malinov, jagodni odcedek
Refoško novi, stari in peneci
Marelična, malinova, jagodna in
borovnična omaka. 3745-3

Specerija, delikatesa in
vinarna

Franja Kham

Ljubljana, Miklošičeva cesta
nasproti hotela „Union“.

Št. 37.267.

3806-2

Ustanova

za mestne uboge.

Pri mestnem magistratu podeliti je
cesar Franc Jožefove
jubilejske ustanove

za mestne uboge, in sicer 2 po 50 K
10 pa po 40 K.

Te ustanove namenjene so onim
ubogim, ki ne dobivajo redne podpore
iz ubožnega zoklada in jih je izplačati
dne 2. decembra.

Prošnje za podelitev teh ustanov
vlagati je tukaj do 20. novembra t. l.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 16 oktobra 1906.

Pred
nakupom

oglejte si velikansko 42

sukneno
zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalske
40 ulice šte. 5.

Ostanki
pod ceno!

Naznanilo otvoritve.

Usojam si vladno naznaniti, da sem otvoril
v Kolodvorskih ulicah šte. 35, I. nadstropje
z najnovejšimi stroji opremljeno

delavnico za pletenje

in podpletanje moških in ženskih nogavic, jopičev, spodnjih
blač itd. Sprejemajo se tudi vsa v to stroko spadajoča dela.
Potrudil se bodem, da ustrežem vsem p. n. naročnikom
točno in najceneje. Priporočam se za obila naročila.

3798-3

S spoštovanjem

J. KOLENC.

Nagrobni venci

trakovi za
vence

najnovejši
jako ceno

Karel Recknagel

Mestni trg šte. 3.

Kožuhovina

najnovejše:

ovratniki, boe,
collierji, mufi,
oprave za otroke.

Ceno in dobro

priporoča 3571-7

Karel Recknagel

Mestni trg št. 3.

Samo **50** vinarjev
stane 1 kilo
olja proti prahu

priznано najboljšo vrsto pri

Adolfu Hauptmann

tovarna oljnatih barv, firnežev in stekl. kleja
v Ljubljani. 3258-7

Cene brez konkurence!

Cene brez konkurence!

Fr. Iglič

Ljubljana
Mestni trg št. 11
priporoča največjo
zalogo 3662-5

nagrobni h vencev
in
trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvr-
šujejo hitro in točno.

Pozor!

50 odstotkov
ceneje kot
doslej pro-
dajam radi
preselitve
obrta svojo veliko za-
logo

Pozor!

nagrobni h spomenikov

iz vseh vrst marmorja, izdelanih po lastnem modelu, za katerih
trpežnost morem popolnoma jamčiti. — Slavnemu p. n. občinstvu
in prečastiti duhovščini v Ljubljani in okolici priporočam dalje
svojo veliko zalogo

nagrobni h okvirov

50 odstot. ce-
neje kot doslej.
Z odlič. spoštovanjem
Ignacij Čamernik
kamn. mojster
Komenskega ulice 26.

3458 5

VITA * VITA

Prirodna rudninska voda

VITA

Najboljši

natronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih
odlične zdravilne moči pri:

**obolelostih menjavanja snovi,
diabetes, preobili skalnični
kislini, boleznih mehurja in
ledvic, katarjih: sopil, prebavil.**

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu
Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in
drogerijah. 3490

VITA * VITA